Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

Maj 2025
Letnik 10, številka 4

Iz tokratne vsebine:

Javni razpis za podelitev občinskih priznanj Občine Šmartno pri Litiji za leto 2025
stran 2–3

Pogovor z Markom Železnikom
stran 7–8

V. etapa kolesarske dirke Po Sloveniji po cestah naše občine
stran 11

Velikonočni ponedeljek na Primskovem
stran 18

ISSN 2463-8579

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla junija 2025, pričakujemo najkasneje do srede, **28. 5. 2025**, na elektronski naslov uredništva: **krajevnenovice@bogensperk.si**. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:
Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Uroš Pušnik in Aleš Kralj

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Krčma na gradu

Foto:
Arhiv Marka Železnika

Prelom in tisk:
Četisk, d. o. o.
Bežigrajska cesta 5
3000 Celje

https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

V pričakovanju kolesarske dirke Po Sloveniji

Prvo polovico leta je v naši občini zaznamovalo pestro dogajanje. Obeležili smo slovenski kulturni praznik, položili temeljni kamen za novi vrtec, izvedli čistilno akcijo in še bi lahko naštevali, hkrati pa se bliža tudi konec večmesečne prenove šolskega igrišča. Pred nami je že naslednji pomembni dogodek, ki si ga bomo gotovo zapomnili kot enega najodmevnejših v letu 2025. V nedeljo, 8. junija, bo skozi naše kraje potekala zadnja, 123,9 km dolga, peta etapa kolesarske dirke Po Sloveniji s štartom v Litiji in ciljem v Novem mestu.

Gre za velik športni dogodek, ki ga bo v živo in prek televizijskih zaslonov spremljalo več milijonov kolesarskih navdušencev. Uspehi naših kolesarjev v zadnjih letih so tudi pri nas poskrbeli za popularizacijo tega športa in povzročili pravo navijaško evforijo. Obeta se nam pravi spektakel, ki si ga velja ogledati v živo, pri tem pa z glasnim navijanjem spodbujati kolesarje, še posebej domače.

Za našo občino in naše kraje pa je to tudi izjemna priložnost za promocijo, ki jo je treba čim bolje izkoristiti. Zato vas vabim, drage bralke in bralci, da se dirke udeležimo v čim večjem številu in poskrbimo, da bodo po svetu zaokrožili kar se da lepi posnetki iz naših krajev.

dr. Jernej Kotar, odgovorni urednik

Na podlagi 9. člena Pravilnika o priznanjih Občine Šmartno pri Litiji (Uradni list RS št.: 67/19), Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Občine Šmartno pri Litiji objavlja

Javni razpis za podelitev občinskih priznanj Občine Šmartno pri Litiji za leto 2025

1. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Občina Šmartno pri Litiji podeljuje naslednja priznanja:

a) PLAKETA OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJI

Plaketa Občine Šmartno pri Litiji se podeli posameznikom (lahko tudi tujemu državljanu) in pravnim osebam (podjetjem, zavodom, organizacijam, društvom in drugim pravnim osebam):

- za dosežke na gospodarskem, znanstveno-raziskovalnem, kulturno-umetniškem, športnem in humanitarnem področju ter za trajnostni razvoj Občine Šmartno pri Litiji;
- ki so s posebnimi delovnimi prizadevanji in uspehi v daljšem časovnem obdobju pomembno prispevali h kakovostnejšemu življenju, blaginji, ugledu in razvoju Občine Šmartno pri Litiji;
- za posebne zasluge pri razvijanju in utrjevanju sodelovanja med Občino Šmartno pri Litiji in drugimi občinami v Sloveniji in tujini.

Nadalje se plaketa Občine Šmartno pri Litiji podeli posameznikom z izkazano posebno požrtvovalnostjo, nesebičnostjo in pogumom.

Plaketa Občine Šmartno pri Litiji se podeli tudi prijateljskim, pobratenim in drugim mestom in občinam, pravnim osebam ter posameznikom iz Republike Slovenije in tujine, ki so posebno zaslužni za razvijanje in utrjevanje prijateljskega sodelovanja z Občino Šmartno pri Litiji.

Plaketa se podeljuje v treh rangih:

- najvišji rang priznanja: »zlata plaketa Občine Šmartno pri Litiji«,
- srednji rang priznanja: »srebrna plaketa Občine Šmartno pri Litiji«,
- najnižji rang priznanja: »bronasta plaketa Občine Šmartno pri Litiji«.

Priznanje plaketa Občine Šmartno pri Litiji se ne glede na vrsto plakete **praviloma podeli** v največ treh primerih letno.

b) PRIZNANJE OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJI

Priznanje Občine Šmartno pri Litiji se podeli: posameznikom, samostojnim podjetnikom, gospodarskim družbam, krajevnim skupnostim, zavodom, društvom in drugim organizacijam in ustanovam z območja občine:

- za enkratne dosežke na svojem področju dela, za dejanja, ki so pomembna za varstvo človeških življenj, varstvo lastnine, ali za storjeno dejanje, ki se ocenjuje kot prispevek k splošnim vrednotam človeka oziroma družbe.

Priznanje Občine Šmartno pri Litiji se praviloma podeli v največ treh primerih letno.

c) JUBILEJNO PRIZNANJE OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJI

Društvom v občini se podeljuje jubilejno priznanje Občine Šmartno pri Litiji za dolgoletno delo prvič po 10 letih delovanja in nato po vsakih nadaljnjih 10 letih dela.

2. PREDLAGATELJI

Predlagatelji za občinska priznanja so lahko sledeči subjekti z območja občine Šmartno pri Litiji: fizične osebe, društva, zavodi, odbor krajevne skupnosti, delovna telesa občinskega sveta in politične stranke.

3. PREDLOG ZA PODELITEV

Predlog za podelitev priznanja mora biti posredovan v pisni obliki in mora vsebovati:
- ime in priimek oziroma naziv predlagatelja ter njegov naslov oziroma sedež,
- ime in priimek oziroma naziv predlaganega prejemnika priznanja,
- utemeljitev predloga.

Priporočljivo je, da predlog za podelitev priznanj Občine Šmartno pri Litiji oddate na obrazcu, ki je na voljo na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji, https://smartno-litija.si/ (Za občane/Razpisi/Javni razpisi in natečaji), ali v sprejemni pisarni Občine Šmartno pri Litiji.

4. NAČIN IN ROK ZA PREDLOŽITEV PREDLOGOV

Rok za oddajo predlogov z obrazložitvijo je do vključno 30. 6. 2025 do 00.00 (v primeru oddaje po pošti velja poštni žig).

Naslov za oddajo: Občina Šmartno pri Litiji, Komisija za mandanta vprašanja, volitve in imenovanja, Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji

Predloge z obrazložitvijo lahko pošljete po pošti ali jih v poslovnem času oddate osebno v tajništvu občinske uprave Občine Šmartno pri Litiji.

Na ovojnici mora biti napisano sledeče:

- polni naslov pošiljatelja,
- polni naslov prejemnika,
- pripis »NE ODPIRAJ – PREDLOG ZA OBČINSKA PRIZNANJA«. Predlagamo uporabo priložene ovojnice.

5. OBJAVA JAVNEGA RAZPISA IN DODATNE INFORMACIJE

Javni razpis bo objavljen na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji (https://obcina.smartno.si/za-obcane/javni-razpisi-nateca-ji-narocila-drazbe-pozivi-in-namere/javni-razpisi-in-natecaji/), obvestilo o najavi javnega razpisa bo objavljeno v Krajevnih novicah v mesecu maju 2025.

Dodatne informacije v zvezi z javnim razpisom lahko zainteresirani pridobijo **izključno** preko elektronske pošte na naslov: info@smartno-litija.si.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja bo na podlagi prispelih predlogov pripravila predlog nagrajencev in ga posredovala v sprejem Občinskemu svetu Občine Šmartno pri Litiji. Nagrade bodo podeljene na osrednji slovesnosti ob občinskem prazniku v mesecu novembru 2025.

Številka zadeve: 094-1/2025-2
Datum: 14. 4. 2025

Komisija za mandatna vprašanja,
volitve in imenovanja
predsednica:
Veronika Jesenšek, l.r.

Novice s Tomazinove

Avtor članka: Blaž Izlakar

V pomladnih mesecih se nadaljujejo investicije, določene pa čakajo na pričetek. Za vas smo pripravili kratek pregled dela občinske uprave.

Vrtec Ciciban Šmartno

V teku je izdelava PZI projekta, objavljen je tudi izbor nadzornika gradnje. Skladno s pričetkom del na parkirišču pod ŠD Pungrt se bodo pričela tudi pripravljalna dela za postavitev gradbišča novega Vrtca Ciciban.

Igrišče Šmartno

Projekt lepo napreduje, gradbena dela se bližajo koncu. V kolikor ne bo nepričakovanih obratov ali vremenskih nevšečnosti, je odprtje igrišča načrtovano 31. 5. 2025. Spremljajte nas za podrobnosti glede dogodka.

Parkirišče pod Športno dvorano Pungrt
Občina je v mesecu marcu izvedla zbiranje ponudb za ureditev cestnih priključkov na regionalno cesto R2-416/odsek 1347 Šmartno–Grm. Izbran je tudi izvajalec za izvedbo gradbenega nadzora. Prejeli smo dovoljenje direkcije za ceste, načrtovan pričetek del je v začetku maja.

Parkirišče pri pokopališču v Šmartnem

Občina je za namen izgradnje parkirišča z lastnikom podpisala pogodbo o odkupu zemljišča ob pokopališču v Šmartnem. Občina Šmartno je že vpisana v ZK kot lastnik. Izvedli smo tudi osnovno pripravo, ki omogoča parkiranje. Glavni cilj je sprostiti območje pred parkiriščem in državno cesto, ki bo sedaj namenjeno obiskovalcem pokopališča.

Nakup vozila urgentnega zdravnika v ZD Litija
Občina je sklenila pogodbo za nakup vozila urgentnega zdravnika za ZD Litija in investicijo prijavila na javni razpis MZ za sofinanciranje nakupa VUZ v višini 70.000 EUR.

Sanacijska dela po neurjih
V izdelavi je naročilo izdelave projektne dokumentacije in geološkega poročila za sanacijo plazov ob lokalni cesti Stranje–Kopačija–Mala Kostrevnica (cesta čez Bukovje). Potrebno se je dogovoriti z lastniki zemljišč glede spremenjene trase na posameznih odsekih.

V teku je dokončanje sanacije plazu na Riharjevcu.
Občina je pridobila pozitivno recenzijo za cestni del projektne dokumentacije za sanacijo plazu ob javni poti JP 709781 odcep Ovčinar, izvedla je tudi javno naročilo male vrednosti za izbiro izvajalca sanacije.

Vodovod Dolgo Brdo–Bukovica–Jablaniške Laze
Na portalu javnih naročil je bila objavljena odločitev o oddaji naročila. Najcenejši ponudnik izmed sedmih prispelih in šestih ponudnikov, ki so bili pozvani k pogajanjem, je JP KSP Litija, d. o. o. s ponudbo v višini 386.290,25 EUR brez DDV za približno 3,3 km vodovoda. V teku je zbiranje ponudb za izvajanje nadzora nad gradnjo ter dogovarjanje z Občino Litija glede priključitve na vodovod Polšnik.

Vodovod Štangarske Poljane
Izdelana je idejna zasnova projekta, potrebno se je dogovoriti z lastniki zemljišč glede poteka trase in pridobitve služnosti.

Vodovod Razbore
V teku je izdelava projektne dokumentacije za legalizacijo vodovoda Razbore.

Ostala investicijskega dela na vodovodih
Upravljavcu javnih vodovodov smo naročili izvedbo določenih del na javnih vodovodih:
- razbremenilni jašek na vodovodu Leskovica–Vrata, pri objektu Dvor 33,
- izvedba telemetrije na vodovodu Grilovec.

MKČN
KSP Litija, d. o. o. je pisno obvestila vse lastnike objektov znotraj aglomeracij pod 500 PE, ki bodo morali skladno s sprejetim Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v Občini Šmartno pri Litiji po trenutno veljavni zakonodaji do konca leta 2027 zamenjati obstoječe greznice z malimi komunalnimi čistilnimi napravami.

Ceste
Naročili smo izdelavo PZI projektne dokumentacije za izdelavo pločnika Šmartno–Zavrstnik.

Zbiramo ponudbe za izdelavo projektne dokumentacije IZN za modernizacijo javne poti JP 709234 Sevno 40 v dolžini 382 m.

Povezovalna cesta na območju OPPN Šmartno – jug (Novo naselje)
Občina organizira sestanke s strankami v postopku.

Stanovanjske zadeve
Naročena je bila obnova tlaka v novem prostoru v pritličju Knjižnice Šmartno, v teku je izdelava PZI projekta za obnovo stanovanja na Staretovem trgu 25.

Športni objekti
Uprava je projekt prenove parketa in bazena v Dvorani Pungrt prijavila na javni razpis Fundacije za šport. Ocenjena vrednost investicije znaša 51.000 EUR z DDV, fundacija lahko prispeva sredstva v višini 50 % upravičenih stroškov, tj. približno 21.000 EUR.

KD Velika Štanga
Občina je sklenila pogodbo z izvajalcem za prenovo strehe na KD v Veliki Štangi. Dela bodo izvedena predvidoma v maju.

Center za zaščito in reševanje Šmartno
V teku je priprava projektne dokumentacije za spremembo gradbenega dovoljenja.

Občinska celostna prometna strategija
Izdelava OCPS je zaključena. Presojevalka, določena s strani MOPE, je dokument potrdila. Čakamo pisno potrditev MOPE. Do zaključka projekta je potrebno izdati še publikacijo in javnost seznaniti s sprejetim dokumentom. Dokument bo podlaga za prijave na razpise na področju trajnostne mobilnosti.

Lokalni energetski koncept
V okviru LEK-a poteka zbiranje podatkov o večjih stavbah v lasti občine in podjetij.

Strategija kulture, športa, mladine, turizma in starejših
Občina Šmartno pri Litiji je naročila izdelavo nove strategije. Izvedena je bila prva delavnica z deležniki, na kateri so bile izpostavljene težave in izzivi na področjih, ki jih naslavlja strategija.

Projekt iz dogovora za razvoj regij – prednostna naloga 3: zelena preobrazba za podnebno nevtralnost
Svet RRA LUR je obravnaval projekte občin iz dogovora za razvoj regij. Projekt Občine Šmartno pri Litiji, Mreža zelenih površin Šmartno, je bil prepoznan kot ustrezen in skupaj s projekti drugih občin posredovan v obravnavo na Ministrstvo za naravne vire in prostor. Po dodatnih dopolnitvah je projekt trenutno v potrjevanju na Ministrstvu za naravne vire in prostor.

Premoženjskopravne zadeve
Na javni dražbi je bilo prodano stanovanje na Bartlovi, cena 130.000 EUR.

Grad Bogenšperk
Prijava na razpis Interreg. Cilj projekta je izboljšati dostopnost gradu z izgradnjo dvigala in montažnih klančin, prenoviti sprehajalne poti okoli gradu, modernizirati razstave in promocijo razstav. Vrednost ocene projekta je približno 570.000 EUR.

Odlagališče Rakovnik (objavljamo povzetek, podan s strani Ministrstva za okolje, podnebje in energijo)

Do sedaj izvedena dela:

Na področju vodnogospodarske ureditve potoka Rakovnik je v teku izvajanje del na prestavitvi struge potoka Rakovnik (izvajanje brežin ob strugi potoka od severa proti jugu, prepustov, ki so sprojektirani na strugi potoka). Dela zajemajo:
- tesnitev struge potoka, ki se izvaja z nepropustno folijo in geotekstilom,
- brežine se oblagajo s kamnito oblogo – kamen v betonu,
- izvedbo armirano betonske talne plošče struge potoka za zaščito folije in polaganje kamna v dnu struge potoka ter
- izvedbo bočnih drenaž za meteorne vode.

Na področju ureditve odlagališča Rakovnik se na zahodnem delu ob gozdni cesti izvaja globoka in bočna drenaža za izcedne vode. Izvajalec del je pričel z zakoličbo krone odlagališča in urejanjem odpadkov na vrhu – kroni odlagališča. Na telesu odlagališča nenevarnih odpadkov se urejajo dostopne berme, planira se material, ki se prestavlja s severa odlagališča na krono odlagališča.

Izvaja se tudi tesnilna zavesa. Na južnem delu odlagališča pred zaprtim odvodnikom potoka Rakovnik se je pričela izvedba armirano-betonske konstrukcije za izvedbo tesnilne zavese pred odlagališčem.

Predvidena dela so še vgradnja drenažne cevi za zajem izcednih vod v telo deponije, ki se bodo izpeljale v obstoječi bazen izcednih vod. Na odlagališču se bo izvedel neprepusten pokrov, ki bo preprečeval vdor vode v telo odlagališča. Zgradili se bodo tesnilni piloti in dokončala izvedba nove struge potoka Rakovnik. Odlagališče se bo zatravilo ter ogradilo z novo ograjo.

Teden za naravo 2025 – narava nas uči

Avtorica članka: Nataša Dobravec

»Človeško srce, ki je proč od narave, postane trdo.« (Standing Bear)

To je misel indijanskega poglavarja, ki nas nagovarja, da smo del narave. Nič se ne more primerjati z lepoto narave. Od prvih spomladanskih poganjkov z neomejeno paleto barv, ki se jih lahko domisli le narava, preko poletnih neurij in neverjetne energije sonca do pridelkov, ki nam jih podari jeseni, in ne nazadnje zimske čarobnosti in spokojnosti.

Narava nam je lahko neusahljivi vir inspiracije in energije. Vsi veliki umetniki v zgodovini so svoj navdih za ustvarjanje našli v naravi. Prav tako preživet čas v naravi ni nikoli izgubljen čas, saj nas ta napolni z energijo, če se le znamo umiriti in jo doživeti.

Dolžnost nas vseh je, da ohranimo naravo za prihodnje rodove. Tega se moramo zavedati tako na nivoju posameznika kot na nivoju družbe. Vsak posameznik lahko doprinese nekaj k ohranjanju narave in ozaveščanju naših najmlajših, da se povezujemo z naravo, čeprav se zdi, da smo kot posamezniki nemočni. Digitalna tehnologija, naj bo še tako izpopolnjena, nikoli ne bo nadomestila narave.

Tudi letos smo naravi namenili cel teden, ki je potekal od sobote, 15. 3., do sobote, 22. 3. 2025. Začele so ga naše šmarske prostovoljke pod vodstvom Irene Avsec s »Spomladansko izmenjevalnico«. Njihov moto je: Prinesi, koliko želiš, in vzemi, kar potrebuješ. Dvorano Kulturnega doma Šmartno so spremenile v pravi trgovski center, kjer si lahko izbiral od igrač, hišnega tekstila, nakita do čevljev in oblačil za vse starosti. Poleg izmenjave je njihov dogodek tudi družabno srečanje, saj v njihovem trgovskem centru poskrbijo za dobro počutje med »nakupovanjem« tudi s kavico in sladkimi prigrizki.

Na prvi spomladanski dan so v Vrtcu Ciciban organizirali »Druženje z dedki in babicami«, v okviru katerega je Občina Šmartno pri Litiji v Kulturnem domu Šmartno našim najmlajšim omogočila ogled predstave *Pojoči smetkonjami*. Predstava je prisotne podučila o ločevanju odpadkov, vzgojiteljice pa so za ta dan pripravile pester program z izmenjavo semen, sajenjem sadik, seveda pa ni šlo niti brez palačink.

Za učence Osnovne šole Šmartno je Občina Šmartno pri Litiji organizirala ogled filma *Kiti, varuhi planeta*. Film je hvalnica lepoti, inteligenci in veličastnosti kitov.

Ponovno smo združili moči z našimi devetimi prostovoljnimi gasilskimi društvi in organizirali čistilno akcijo »Očistimo naravo 2025«, ki je potekala v soboto, 22. 3. 2025. Akcije se je udeležilo skoraj 400

prostovoljcev na območju celotne občine, še posebej pa nas veseli, da se je akcije udeležilo veliko naših najmlajših. Ugotovili smo, da je največ smeti ob naših glavnih povezovalnih cestah, vendar pa je bilo smeti manj kot prejšnje leto. Po podatkih JP KSP Litija je bilo na območju naše občine pobranih okoli 4500 kg odpadkov.

Med čistilno akcijo je potekala še akcija zasaditve 60 lip, ki jih je občina prejela na razpisu za pridobitev brezplačnih sadik medovitih dreves. Razpis je posebej za občine objavila Čebelarska zveza Slovenije. Vsako prostovoljno gasilsko društvo je imelo na voljo tri sadike lip, ob obvoznici v Šmartnem pa so prostovoljci zasadili 29 lip in tako za bodoče rodove naredili zametek lepega lipovega drevoreda.

Hvala vsem prostovoljcem, ki ste se udeležili letošnje čistilne akcije, in vsem, ki ste prispevali k še eni uspešni izvedbi našega Tedna za naravo.

Javno zdravstvo je naše skupno bogastvo – ohranimo ga!

Avtor članka: Franc Props, minister, Ministrstvo za javno upravo

V zadnjih tridesetih letih smo bili v Sloveniji priča uspešni razgradnji javnega zdravstvenega sistema, ki je bil nekoč ponos naše države. Solidarnost, enak dostop do zdravstvenih storitev za vse in kakovostna oskrba so temelji javnega zdravstvenega sistema. Danes smo, žal, čedalje pogosteje priča dolgim čakalnim dobam, privatizaciji in neenakosti, zato je edino prav in odgovorno, da storimo vse, kar je potrebno, in s tem pripomoremo k ohranitvi in krepitvi javnega zdravstva.

Zakon o zdravstveni dejavnosti, ki je bil zaradi veta Državnega sveta konec aprila letos ponovno potrjen v Državnem zboru, predstavlja enega ključnih korakov k ohranitvi dostopnega, preglednega in dobro organiziranega javnega zdravstvenega sistema v Sloveniji. Zakon določa strožja pravila prehajanja zdravstvenih delavcev med javnim in zasebnim sektorjem ter povečuje transparentnost, kar naj bi odpravilo dolgoletni konflikt interesov, ki je botroval preusmerjanju pacientov v privatne ambulante. Javno zdravstvo se ponovno postavlja v ospredje, interes pacienta je postavljen na prvo mesto. Poglavitne rešitve predloga zakona so še:

- jasna opredelitev javne zdravstvene službe,
- nadgradnja pogojev za izdajo dovoljenja za opravljanje zdravstvene dejavnosti,
- spremembe postopka določanja javne zdravstvene mreže in način njenega zagotavljanja, in sicer bo javno mrežo na vseh ravneh zdravstvene dejavnosti določila Republika Slovenija,
- uvedba zdravstvenih regij kot zaokroženih geografskih območij, ki pokrivajo več sosednjih občin, hkrati z urejanjem možnosti statutarnega in pogodbenega povezovanja javnih zavodov,
- širše določena obveznost vključevanja v program neprekinjenega zdravstvenega varstva, ki velja za vse zdravstvene delavce, zaposlene v javni mreži,
- profesionalizacija vodenja in upravljanja javnih zdravstvenih zavodov, s poudarkom na strokovni usposobljenosti, kompetencah in odsotnosti morebitnega nasprotja interesov,
- obvezno merjenje dnevnih delovnih obremenitev zdravstvenih delavcev in sodelavcev, zaposlenih v javni mreži, na podlagi enotne metodologije,
- možnost določitve najvišje dovoljene cene zdravstvenih storitev, ki se zagotavljajo v okviru tržne dejavnosti, za vse izvajalce, ki oziroma ko opravljajo tržno dejavnost,
- nadgradnja oziroma zaostritev pogojev za delo zdravstvenega kadra drugje in pogojev za sklepanje podjemnih pogodb z namenom jasne opredelitve javnega in zasebnega dela,
- ureditev možnosti sklepanja podjemnih pogodb z lastnim zaposlenim, ki bodo začasno davčno razbremenjene, ustreznejša ureditev področja podeljevanja, izvajanja in podaljševanja koncesij v zdravstvu.

Za nas to pomeni lažji dostop do zdravstvenih storitev, manj čakanja na specialistične preglede in hitrejšo obravnavo. Poleg tega ukrepi krepijo javne zavode, omogočajo boljše pogoje za delo zdravstvenega osebja in zagotavljajo, da bo kakovostna zdravstvena storitev dostopna vsem ne glede na debelino denarnice. Močno javno zdravstvo je hrbtenica zdrave skupnosti — skupnosti, v kateri skrbimo drug za drugega.

Pri tem naj izpostavim Zdravstveni dom Litija, ki s strokovnim in odgovornim delom in vodenjem predstavlja zgled dobre prakse. Zahvala gre vodstvu ZD Litija in njegovemu direktorju Mariju Bjelčeviču, ki je s svojo vizijo in prizadevnostjo omogočil, da se bo zavod uspešno vključil v prenovljeno mrežo satelitskih urgentnih centrov. Mislim, da je lahko vzor marsikomu. Namen satelitskih urgentnih centrov je prebivalcem zagotoviti točko zdravstvene oskrbe, kjer bo neprestano prisoten zdravnik, ob tem pa bo na voljo več možnosti diagnostike, kot jo trenutno zagotavljajo ambulante nujne medicinske pomoči zdravstvenih domov.

Le s skupnim prizadevanjem za njegovo uresničevanje lahko zagotovimo, da bo javno zdravstvo tudi v prihodnje temeljilo na solidarnosti, strokovnosti in enakosti za vse državljane.

NAVODILA ZA PISANJE PRISPEVKOV

Prispevki za objavo v Krajevnih novicah morajo vsebovati naslednje:

naslov, navedbo avtorja, odebeljen prvi odstavek, smiselno strukturirano besedilo, celotna dolžina članka naj ne presega 3/4 strani (pisava Times New Roman 12, razmik med vrsticami 1,5 – članek je lahko daljši po predhodnem dogovoru z uredništvom), posebej priložene slike čim večje ločljivosti (ne prilepljene v Word). Želje v zvezi z oblikovanjem članka naj bodo zapisane na koncu dokumenta v rdeči barvi.

Marko Železnik – novi krčmar na gradu Bogenšperk

Vprašanja postavil: dr. Jernej Kotar

Lansko jesen je vodenje priljubljene Krčme na gradu prevzel novi najemnik Marko Železnik, ki ima z njo velike načrte. Ker smo na pragu začetka poletnega vrhunca turistične sezone, smo se v uredništvu odločili, da ga povabimo k pogovoru in mu damo možnost predstavitve svojega novega poslanstva.

Gospod Marko, dovolite mi, da se vam najprej zahvalim za vaš prijazen sprejem našega povabila. Kljub temu da ste domačin in vas marsikdo že dobro pozna, naj za začetek ne bo odveč vaša kratka predstavitev.

Lep pozdrav tudi z moje strani. Ne vem, kje naj začnem. Prihajam iz vasi Riharjevec, kjer živim že polnih 30 let, in to na kmetiji, kjer se po domače reče Pr' Kmet. Z gostinstvom se ukvarjam dobrih 15 let, kar pomeni, da sem že kot najstnik, in to še preden sem prestopil prag gostinske šole v Ljubljani, začel delati kot vajenec v gostilni Krznar v Črnem Potoku, kjer sem se tudi naučil prvih kuharskih osnov. Kot že rečeno, sem obiskoval gostinsko šolo v Ljubljani, pozneje pa tudi višješolski program živilstva in prehrane. Med šolanjem sem pridno delal po več restavracijah, gostilnah, hotelskih kuhinjah in tudi v pivnici. Tako da nekaj izkušen le imam.

Pred leti smo z vami že imeli intervju v Krajevnih novicah, le da ste bili takrat v drugačni vlogi kot danes. Tedaj ste v grajski kuhinji kalili svoje kuharsko znanje, danes pa ste novi najemnik grajske krčme. Od kdaj vas že veseli delo v kuhinji?

Dejansko sem bil že kot otrok večkrat prisoten v kuhinji, kjer sta takrat moja pokojna mama Ana in moja mami kuhali kmečko kosilo za kakšne delavce ali pa kar tako za družinsko večerjo. Že takrat me je zanimalo delo v kuhinji ali bolj, kako kaj narediti, da bo na koncu boljšega okusa. In seveda, na koncu sem se odločil za gostinsko šolo, kjer se je vse skupaj začelo.

Odločitev za najem gotovo ni bila lahka. Kaj je nazadnje pretehtalo v prid najema krčme?

Ne, ravno obratno. Odločitev sem sprejel takoj, ko sem dobil ponujeno možnost oziroma idejo o prevzemu od prejšnjega najemnika, saj je to življenjska priložnost, ki je ne moreš oziroma ne smeš zavrniti. Lagal bi, če bi rekel, da nisem že v preteklosti razmišljal o tem, da bi nekoč imel nekaj svojega, vendar si nisem mislil, da se bo to uresničilo že sedaj, sploh pa ne, da bom nekoč imel v najemu Krčmo, kjer s ponosom delam že od začetka njene kariere ob odprtju nove kuhinje.

Preden ste postali najemnik, ste bili več let zaposleni kot kuhar pri nekdanjem najemniku. Kako dragocene se vam zdijo izkušnje, ki ste jih pridobili v tem času?

Res je. V grajski kuhinji sem od samega začetka. Tudi zame je bilo to nekaj novega in sem res zelo hvaležen, da sem dobil priložnost, da sem bil lahko šef kuhinje, saj je to pomenilo, da imam proste roke pri sestavi in kreiranju novih jedi, ki so pozneje navduševale naše goste. Prejšnji najemnik Mitja mi je dal ves potreben čas, ki sem ga potreboval za pripravo, kar pa je še bolj pomembno, pa je, da mi je omogočil tudi neomejen nakup oziroma naročanje surovin, ki sem jih potreboval za nove jedi, pa četudi so bile dražje od ostalih.

Tako da, če povzamem glede izkušenj, je tako, da sem se naučil res veliko, kar mi sedaj zelo veliko pomeni.

Delo kuharja je seveda popolnoma drugačno od dela vodje restavracije. Ali je bil pri vas prehod težak?

Ne, prehod ni bil težak, saj sem bil tudi prej vpleten v samo vodenje, tako da sem nekako samo še malo nadgradil pretekle izkušnje, pa kar nekako gre, seveda pa tudi mene čakajo še kakšne težave, za katere sedaj še ne vem oziroma za katere še ne vem, kako jim bom kos. Malo me mučijo sama dogovarjanja oziroma sestanki za razna praznovanja in ohceti, vendar se bom tudi to naučil, kako pravilno komunicirati pri takšnih dogodkih.

Stopiti na samostojno pot ni enostaven korak, saj človek čez noč postane odvisen sam od sebe. Ste se v novi vlogi že dobro znašli?

V bistvu tudi tukaj lahko rečem, da to zame ni bil problem, saj imam svoj s. p. že od 2017, ko sem se prvič podal na samostojno pot, na kateri sem potem nabiral izkušnje in znanje, ki jih imam sedaj. Tako da sem vedno delal preko s. p., kar mi je precej pomagalo, saj takšne iskušnje vedno pridejo prav, če vzameš v najem restavracijo.

Zelo pomembni so tudi dobri odnosi z najemodajalcem, v vašem primeru je to Javni zavod Bogenšperk. Kako bi ocenili vaše sodelovanje?

Se strinjam. Res je to zelo pomembno, zato tudi jaz, kolikor se le da, poizkušam vedno dobro sodelovati in si med seboj pomagati, kajti konec koncev smo vsi po eno streho, in to je grad Bogenšperk. Jaz pomagam njim, oni pa meni, in to je neprecenljivo. Dobro se z dobrim vrača.

Z vodenjem lokala imate gotovo zelo veliko dela. Ali kljub temu še vedno tudi kuhate?

Seveda kuham. Saj me to res veseli, sploh pa zato, ker dobivam res dobre odzive in pohvale naših gostov. Za vsakega posebej se potrudim in vložim res veliko sebe in prilagodimo se vsem željam, kar se na koncu pozna tudi na zadovoljstvu.

Nobenega dvoma ni, da imata grad Bogenšperk in grajska krčma izjemen razvojni potencial. Kje vi vidite največje priložnosti?

Zagotovo je največji potencial v razvoju prepoznavnosti krčme kot poročne destinacije, kjer organiziramo nepozabno poročno slavje. Prav tako za vsa praznovanja in obletnice ali pa krste in birme oziroma nasploh zaključene družbe. Si predstavljate, kaj pomeni, da imaš grad zase in svoje povabljene? Takega ambienta in takšne lokacije v Sloveniji skorajda ni oziroma se drago zaračunava, kar pa je pri nas v krčmi brezplačno! Tako da bomo pri nas dali poudarek praznovanjem, da bo nekoč težko dobiti prost datum za vaše slavje.

Skrb za gosta mora biti v ospredju vsakega gostinca. Ali ste po prevzemu krčme uvedli kakšne večje spremembe pri ponudbi?

Ne vem, koliko vaši bralci sploh poznajo ponudbo oziroma so jo poznali. Spremembe zagotovo so. Naj povem, kako bomo delali trenutno oziroma to sezono.

Kar se tiče kavarne, domačih sladic in najboljšega grajskega sladoleda, se ne bo nič spremenilo, torej vsak vikend sveže tortice, tiramisu, kremšnite in pa več vrst sladoleda, za katerega se bom potrudil, da bo vse boljši.

Glede ostale hrane pa je tako, da smo zelo prilagodljivi. Zaenkrat kuhamo samo za naročene skupine, za katere se tudi prej dogovorimo, kaj bomo postregli, pa naj bodo to večhodni degustacijski meniji ali pa klasično praznovanje z juhami in mesnimi ali ribjimi ploščami, ki jih pripravljamo tako, da so boljša različica klasičnim verzijam. Seveda pripravljamo tudi catering na raznih dogodkih, ki niso na gradu, pa naj bo to hladno-topli bife ali pa finger food oziroma kar si kdo zaželi.

Kako pa je z odprtostjo krčme? Ste odprti samo od petka do nedelje ali načrtujete povečanje delovnega časa?

Zaenkrat smo uradno odprti samo soboto in nedeljo, vendar, kadarkoli sem jaz na gradu, pa četudi nisem za šankom, ampak pripravljam kaj v kuhinji, vedno postrežem z dobro kavo oziroma čimerkoli iz bara, saj je kar veliko ljudi, ki si želi kaj popiti in malo posedeti na grajskem vrtu. Tako da, če so vrata krčme odprta, sem jaz nekje v bližini in vam lahko postrežem.

Kar se tiče zaključenih družb, pa krčmo odpremo vse dni v tednu, pa naj bo to v dopoldanskem ali večernem času.

Pred nami je vrhunec poletne turistične sezone, kar je gotovo tudi za vas poseben izziv. Ali imate dovolj kadra?

Hja, mislim, da v celi občini noben gostinec nima dovolj kadra. Tako da, če že imam to priložnost, vabim, da se mi bralci ali pa znanci bralcev tega članka javijo, če bi si kdo želel delati v grajski kuhinji ali strežbi, saj je delavnik precej raznolik in vsak potrebuje večje število ljudi, ki so pripravljeni ponuditi svoje roke. Sploh pa sedaj, čez poletno sezono, ko bomo imeli ohceti in pogostitve na vseh koncertih ter dogodkih Festivala Bogenšperk.

Ne moreva pa seveda mimo ključnega vprašanja, in sicer, kakšni so vaši načrti za razvoj gostinske ponudbe na Bogenšperku?

Kot sem rekel že prej, bomo pri nas delali na domačem področju, kar pomeni, da bom poizkušal narediti tako, da bodo lahko domačini ob vikendih brez težav prišli na kratek oddih od vrveža in si v prijetni družbi gradu privoščili naše dobrote. Poudarek bomo poskusili narediti tudi na ponudbi naših vin iz grajske kleti, saj mislim, da marsikdo sploh ne ve, kako lepo in polno klet imamo na gradu. Tako da bo v ponudbi tudi vinska karta z več kot 80 etiketami slovenskega vina, ki ga bo možno dobiti na buteljko, postreženo na grajskem vrtu, ali pa za domov, za zraven pa morda dilco domačih mesnin in sirov iz našega okoliša.

Prav tako želim približati krčmo domačinom, zlasti kar se tiče praznovanj, saj je ambient resnično edinstven.

Gospod Marko, žal sva pri koncu najinega klepeta. V imenu uredništva vam želim vso srečo na vaši novi poti in naj se uresničijo vsi vaši cilji.

Dosežki učencev Glasbene šole Litija - Šmartno na 54. državnem tekmovanju TEMSIG

Avtorica članka: Brigita Šuler

Letošnje 54. tekmovanje TEMSIG je potekalo od 3. do 21. 3. 2025. Že tretje leto zapored smo bile organizatorice največjega slovenskega tekmovanja tudi zasavske glasbene šole.

Na fotografiji: Urban Slapničar, Gal Jerin in Nadja Drakslar Petrač

Glasbena šola Zagorje ob Savi je organizirala disciplino flavta, Glasbena šola Trbovlje klarinet, Glasbena šola Hrastnik fagot in diatonično harmoniko in Glasbena šola Litija - Šmartno komorne skupine s trobili. Za šole organizatorke je priprava tekmovanja kar velik izvedbeni zalogaj. Že pred samim tekmovalnim dnem je bilo potrebno pripraviti in preveriti vso potrebno dokumentacijo posameznih prijav tekmovalcev, pripraviti administrativno podporo tekmovanju, organizirati akustične vaje pred tekmovanjem, pripraviti urnike tekmovanja, se dogovoriti z žiranti o pravilih tekmovanja in jim urediti morebitne namestitve itd. Na dan samega tekmovanja pa je bila potrebna zelo dobra koordinacija vseh zaposlenih, da je lahko tekmovanje gladko steklo.

Z velikim ponosom lahko poudarimo, da nam je uspelo organizirati tekmovanje TEMSIG na izjemno profesionalen in tekoč način, pri čemer smo ustvarili prijetno in spodbudno vzdušje za vse tekmovalce na naših glasbenih šolah.

Propozicije za tekmovanje TEMSIG so zelo visoke, za samo prijavo je potreben zelo visok nivo znanja učencev, zato smo poleg uspešne organizacije tekmovanja zelo ponosni na naše učence, ki so se tekmovanja udeležili in s svojimi nastopi dosegli odlične rezultate. Rezultati naših učencev:

Zlata plaketa
Kaja Šket, klavir, kategorija 1. b, učiteljica: Veronika Hauptman

Srebrna plaketa
Gal Jerin, klarinet, kategorija 1. c, učiteljica: Nadja Drakslar Petrač, korepetitor: Urban Slapničar

Bronasta plaketa
Eva Bizjak, klavir, kategorija 1. b, učiteljica: Olena Novosel

Evelina Štaut, klavir, kategorija 1. a, učiteljica: Olena Novosel

Hana Štaut, klavir, kategorija 1. a, učiteljica: Olena Novosel

OŠ Šmartno pri Litiji

Avtorji člankov: Jožica Markovič, Saša Pajnkihar, Učitelji – izvajalci programa NEON

POMLADNA PRIREDITEV IN NOV KOŠARKARSKI KOŠ NA PRIMSKOVEM

Podružnična šola Primskovo ter Vrtec Ciciban – skupini Sovice in Čukci – sta v nedeljo, 6. 4. 2025, izvedla pomladno prireditev, ki je potekala v dvorani gasilskega doma na Primskovem.

V kulturnem programu so nastopili otroci iz skupin Sovice in Čukci s pesmicami, plesi in deklamacijami. Učenci PŠ Primskovo so se predstavili z dramatizacijo *Muce Copatarice*.
Po končani prireditvi jih je čakalo veliko presenečenje. Gospod Stane Pinter je s pomočjo donatorjev, Damjana Smrekarja in Marka Goloba organiziral in izvedel nabavo premičnega košarkarskega koša, ki so ga postavili na šolsko igrišče. Obiskovalce in vse nastopajoče je s svojim prihodom počastil tudi nekdanji košarkar Dušan Hauptman in z učenci otvoritveno preizkusil nov koš. Košarkarska zveza Slovenije je vse otroke in učence s Primskovega presenetila še s praktičnimi darili. Ravnatelj OŠ Šmartno, g. Tomaž Rozina, se je v imenu otrok in strokovnih delavk iskreno zahvalil vsem, ki so omogočili nakup koša.

Novega koša so sedaj najbolj veseli razigrani otroci.

POZDRAVLJENA, POMLAD!

V torek, 22. 4. 2025, je v Kulturnem domu Velika Štanga potekala pomladna prireditev Podružnične šole Štangarske Poljane z naslovom *Pozdravljena, pomlad*. V pisanem pomladnem šopku točk so obiskovalci lahko uživali ob gledanju ljudskih, otroških in modernih plesov, prisluhnili deklamacijam, se nasmehnili ob skečih, predstavil pa se je tudi pevski zbor podružnične šole pod vodstvom zborovodkinje Rahele Sinigoj Fojkar.

Pri eni od točk so sodelovali tudi starši, ki so s svojimi otroki zaplesali polko, kar je otrokom še posebej veliko pomenilo. Prireditev so povezovali učenci četrtega razreda, ki so to pomembno vlogo vzeli zelo resno in nalogo odlično izpeljali. S točkami programa prireditve so želeli poudariti, koliko jim pomenijo starši, njihova skrbanje in toplina. Dvorana je bila popolnoma zasedena, kar je predstavljalo še večje veselje otrokom, saj so svoje domače nestrpno

pričakovali. Aktiv PŠ Štangarske Poljane se želi zahvaliti staršem in sorodnikom za pozitivno energijo med prireditvijo ter spodbudne besede in čestitke staršev ob koncu prireditve. Posebna zahvala gre prevozniku Rudi Turs, ki je učencem ter učiteljicam v dopoldanskem času nudil brezplačni avtobusni prevoz do kulturnega doma in nazaj, da so lahko tam imeli generalno vajo pred nastopom. Prav tako hvala KŠD Velika Štanga za uporabo kulturnega doma.

NEON – VARNI BREZ MEDVRSTNIŠKEGA NASILJA

Program NEON je celostni preventivni program s področja medvrstniškega nasilja s sporočilom, da nasilje ni dopusten način ravnanja v medosebnih odnosih. Glavni cilji programa so:

- krepitev varovalnih dejavnikov otrok: informacije, znanje in veščine, konkretna podpora in pomoč, ko jo otrok potrebuje, podporna socialna mreža vrstnikov in vrstnic ter odraslih;
- naučiti otroke ustreznega ravnanja v primeru medvrstniškega nasilja ter jih krepiti, da bi kot priče lahko podprli vrstnike in vrstnice, ki doživljajo nasilje;
- ponuditi otrokom možnost, da s svojimi izkušnjami in predlogi aktivno prispevajo k preprečevanju nasilja;
- nagovoriti starše in zaposlene v osnovni šoli ter jim ponuditi informacije o oblikah, vzrokih in posledicah medvrstniškega nasilja;
- ponuditi staršem in zaposlenim veščine za primerno preventivno delovanje ter odziv v primerih, ko se nasilje že zgodi.

Na OŠ Šmartno smo v šolskem letu 2024/2025 izvajali delavnice v 3., 4., 6. in 7. razredu. Izvedli smo štiri delavnice v vsakem oddelku, tudi na podružničnih šolah.

Zabavni kotiček

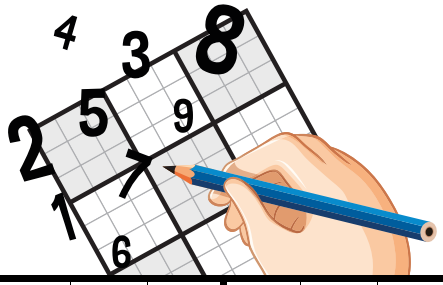

		2		1			3	4
8					7			
					6	8		
	2				9		8	6
5				6				7
7	4		1				5	
		9	6					
			3					5
4	3			8		2		

Blagoslov traktorjev in traktoristov

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

Na velikonočni ponedeljek, 21. 4. 2025, je v Šmartnem pri Litiji potekal 6. Blagoslov traktorjev in traktoristov. Tradicionalni dogodek je letos privabil rekordnih 91 traktoristov, ki so se v občinsko središče pripeljali s traktorji iz različnih obdobij nastanka in narejenimi za različne namene. Velika večina jih je bila okrašena z bodisi zastavami bodisi velikonočnim okrasjem in pomladnim zelenjem.

Prireditev, katere namen je druženje na praznični velikonočni ponedeljek, se je kot običajno pričela z zbiranjem udeležencev pred sveto mašo na trgu pred cerkvijo sv. Martina. Po njej pa je za srečno in varno delo lastnikov in voznikov delovnih konjičkov pri raznovrstnih kmetijskih opravilih sledil obred, ki ga je izvedel duhovni pomočnik g. Vinko Malovrh. Po blagoslovu je na vrsto prišla prav tako že tradicionalna povorka skozi krajevno središče do Cerkovnika in nazaj do Ustja. Večina udeležencev se je nato odpeljala na druženje oziroma na »traktor afterparti«, ki je potekal v Veliki Kostrevnici. Ob hrani, pijači in dobri glasbi domačega ansambla so bile podeljene tudi simbolične nagrade. Glavno nagrado **za najizvirnejšo predstavitev in obenem najstarejši traktor** so prejeli **Maj & njegova ekipa**. Simbolični nagradi, ki sta ju podelila župan Občine Šmartno pri Litiji Blaž Izlakar in podžupan Darko Vidic, sta prejela **Miran Jurič**, ki se je po težki preizkušnji ponovno udeležil dogodka, obenem pa imel še eno najbolj prepoznavnih okrasitev traktorja, ter **Jože Juvančič**, ki je bil letos najbolj oddaljen udeleženec prireditve. Organizatorji ponovno nismo pozabili na traktoristke. Letos jih je bilo ravno tako rekordno število – 11. Njim so bile namenjene sadike okrasnega cvetja. Zmagovalci pa so vsi udeleženci in obiskovalci prireditve, ki na ta način podpirajo dogodek, ki je že prešel občinske meje. Posebna zahvala velja Kmetijski zadrugi Litija, ki je ponovno podprla prireditev. Veselimo se sedme izvedbe blagoslova in kličemo nasvidenje 6. 4. 2026.

Dogodek je organiziral Javni zavod Bogenšperk v sodelovanju z Župnijo Šmartno pri Litiji in Gas barom iz Velike Kostrevnice.

V. etapa kolesarske dirke Po Sloveniji po cestah naše občine

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

Spoštovani občanke in občani Šmartna pri Litiji – v nedeljo, 8. junija 2025, vas vse vabimo, da v času kolesarske dirke po cestah v naši občini ustvarite navijaški utrip. Posebej vas vabimo, da v dneh pred dirko okrasite svoje domove, vrtove, ograje in izložbe. Lepo vabljeni, da sodelujete tudi v akciji zbiranja starih koles ali s fotoaparatom ujamete kolesarsko pravljico.

Spektakularno zasnovana trasa zaključne etape letošnjega slovenskega kolesarskega kroga nam ponuja enkratno priložnost, da doživimo čar tega športnega vrhunca, ki si ga bo prek televizijskih prenosov ogledalo več kot 10 milijonov ljudi iz več kot 100 držav. Kamere bodo v svet ponesle tudi posnetke naše občine z neokrnjeno naravo ter šmarsko »katedralo« in čudovitim gradom Bogenšperk, ki naj ga popestri še naš navijaški duh, zato vas vabimo, da nam pomagate ustvariti navijaško kuliso.

Prevzem navijaških zastavic
V prostorih TIC Šmartno, ki se nahajajo na Staretovem trgu 25 boste lahko v tednu pred dirko prevzeli navijaške zastavice z napisom »I feel Slovenia«, na trasi pa so več kot dobrodošli tudi vaši transparenti, slovenske zastave, bobni, raglje in drugi navijaški rekviziti. Odenite se v zeleno barvo, ki je uradna barva dirke in simbol gibanja ter ob prizoriščih na varen in kulturen način spodbujajte vrhunske kolesarje, ki se bodo borili za dnevno in končno zmago v zadnji etapi letošnje izvedbe Dirke po Slovenij. Priložnosti bo dovolj, saj bo nedeljska etapa kar 20 kilometrov potekala po cestah naše občine.

Potek etape
Podrobno si jo lahko ogledate na https://tourofslovenia.si/sl/etapa/5 Že prvi del etape bo kmalu po štartu iz Litije z dvakratnim vzponom na GEOSS izredno zahteven, sledil bo leteči cilj v Šmartnem pri Litiji, še en vzpon na Bogenšperk, leteči cilj v Mokronogu in gorski v Trebelnem ter zaključni vzpon na Trško Goro pred ciljem v Novem mestu. To bo sicer najkrajša etapa letošnje dirke – 123,9 km, vendar izjemno tehnično zahtevna.

Kolesarji bodo v našo občino vstopili po Litijski cesti, se zapeljali skozi Ustje na Staretov trg in naprej do krožišča, kjer bodo zavili proti Zagorici in v Jablaniško dolino. Od tam se bodo vrnili skozi Malo Kostrevnico in v krožišču tokrat zavili proti Bogenšperku. Ob tem bodo na ravnini v smeri Cerkovnika prečkali še leteči cilj ter nato nadaljevali z vzponom proti gorskemu cilju, prelazu nad Bogenšperkom, na razcepu poti za Javorje in Vrata. Po spustu v dolino reke Temenice bodo zapustili območje naše občine.

Mobilne zapore cestnih odsekov, po katerih bo potekal kolesarski spektakel, bodo izvedene okoli pol ure pred prihodom tekmovalcev in spremljevalnega osebja. Obiskovalce naprošamo, da se v celoti držite navodil organizatorjev. Po prehodu vseh tekmovalcev je predvideno, da bodo cestni odseki takoj na voljo za običajni promet.

Varnost je na prvem mestu!
Varnost tako kolesarjev kot vseh obiskovalcev dirke mora biti naša skupna in absolutna prednostna naloga. Zato pozivamo vse navijače, da spoštujete navodila organizatorjev ter poskrbite za varno in odgovorno navijanje ob trasi poteka kolesarske dirke.

Program na štartu etape
Na prizorišču štarta etape, ki bo na Ulici Mire Pregljeve v Litiji ob 10.15, se bo odvijalo pestro dogajanje, ki ga bosta povezovala športna reporterja RTV Slovenija Dare Rupar in Janko Horvat. Predstavitve ekip in kolesarjev bo spremljala glasba Perkakšnov, Ženske vokalne skupine Lipa, Lesarjev, Pihalne godbe Litija, ki jo bo popestril plesni nastop NLP Litija.

Na stojnicah se bo promovirala turistična ponudba obeh občin, predstavljale se bodo raznovrstne lokalne ustanove, seveda ne bo manjkala tudi ponudba hrane in pijače.

Fotografski natečaj
Najlepši utrinki kolesarskega praznika na trasi, ki bo potekala v naši in sosednji litijski občini bodo nagrajeni. Vabimo vas k sodelovanju. Vsi, ki boste svoje fotografije poslali do 10. 6. 2025 na naslov info@razvoj.si s pripisom avtorja, naslovom fotografije in lokacijo posnetka, se boste potegovali za simbolične nagrade in objavo najboljših fotografij.

Že vnaprej HVALA vsem navijačem, ki boste poskrbeli za privlačne kulise, vsem gledalcem ob trasi, ki boste poskrbeli za varnost, številnim prostovoljcem, ki boste sodelovali pri organizaciji in izvedbi ter tudi vsem sponzorjem, ki bodo omogočili ta nepozaben dogodek: Občina Šmartno pri Litiji, Občina Litija, Trgograd d. o. o., Elbos d. o. o., Pino d. o. o., Šuštar trans d. o. o., Geoplan d. o. o.

Potrudimo se in postanimo del nepozabnega športnega spektakla, ki bo Šmartno in okolico v nedeljo, 8. junija 2025, postavil na zemljevid kolesarsko obarvane Slovenije.

FESTIVAL BOGENŠPERK

UŽIJ POLETJE

maj

30. GREGOR RAVNIK
koncert

junij

3. USTVARJANJE NA GRAJSKEM VRTU

6. OKUSI Z GRADU
KULINARIČNI DOGODEK

13. MARKO ŠKUGOR in KVATROPIRCI,
koncert

18. LOJZE ADAMLJE,
likovna razstava

20. SIDDHARTA RAZELEKTRENO,
koncert

26. TRIP TO LAS VEGAS SHOW

27. GRAJSKI KINO
filmski večer

julij

4. ORLEK & VLADO KRESLIN, koncert

11. ŠPELA FRLIC in duo
ALL STRINGS DETACHED
PRAVLJIČNO-GLASBENI VEČER ZA ODRASLE

16. ZVOČNA MEDITACIJA
s SANDRO AMON

23. ANDREAS DWORAK,
likovna razstava

avgust

4. do 8. GRAJSKE POČITNICE

19. SEVIQC, koncert
klasične glasbe

22. ŠMARTNO KUHA
KULINARIČNI DOGODEK

27. NUŠA SMOLIČ,
likovna razstava

29. OKUSI Z GRADU [2]

september

7. DRUŽINA POJE,
glasbeni dogodek

12. KOKOSY,
koncert

20. VALVASORJEV POHOD

21. NEDELJSKO POPOLDNE PRI VALVASORJU

Prijatelji Festivala Bogenšperk:

Občina Šmartno pri Litiji · Turizem Ljubljana · TRGOGRAD · POSKOKOP KEPA · KOPIT PRECISE MACHINING · Krčma · ŠUŠTAR TRANS

vstopnice: TIC ŠMARTNO | GRAD BOGENŠPERK | EVENTIM

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK
grad: 01 89 87 867, TIC Šmartno: 08 20 06 168
info@bogensperk.si

KŠD Velika Štanga

Avtor članka: odbor društva

Pomlad v Veliki Štangi je živahna, aktivna. Z veseljem ustvarjamo novo sezono aktivnosti.

Šport. Naši člani in veterani OLMN lige so že odlično zakorakali v sezono nogometa! Tekme se na domačem igrišču praviloma igrajo **ob petkih zvečer**. Urnik je objavljen na naši **FB-strani**. Pridite navijat in podpret naše junake na zelenici! Poleg tega vabimo vse, da se pridružijo **vaškim turnirjem dvojic**, ki potekajo **vsako drugo nedeljo v mesecu**. Žreb določi pare, vi pa prinesite športni duh in dobro voljo.

V nedeljo, 25. 5., ob 11. uri se vidimo na **Motozboru** – tudi letos bo lepo druženje ob zvoku motorjev, rock skupini in maši z Acom Jerantom. V juniju pa bo večji **Antonov turnir v balinanju** s povabljenimi ekipami.

V pomladanskem delu smo bili tudi izjemno delovni še na mnogih drugih področjih. Naredili smo nova otroška igrala, zbiralnik odpadnih voda, se nasmejali standup komikoma, generalno očistili kulturni dom, sodelovali pri čistilni akciji, pričeli z ustvarjanjem Škratkove poti na Kamplov hrib, pod okriljem občine se menja streha na kulturnem domu in še in še.

Vsaka roka, nasmeh in dobra volja štejejo. **Iskrena hvala vsem**, ki soustvarjate to zgodbo z nami. Še posebna hvala pa tistim, saj veste, ki z nenehnim delom držite trdne temelje društva.

Hvaležni smo tudi našim letošnjim dosedanjim podpornikom, ki so prispevali material ali nagrade za športne dosežke: **Žagarstvo Žust, Vinko in Jan, Turistična kmetija Na hribčku, Frizerski salon Vesna, Pavel Končina, Gostilna pri Janezu, Art Blažka Kastelic, Slikopleskarstvo Benjamin Gorišek, As Denis Grm, Čebelarstvo Dremelj** … Hvala za zaupanje in podporo!

Izkušnja zvočne terapije

Avtorica članka: Mojca Kokalj, delovna terapevtka

Vsak naš dan je obdan z najrazličnejšimi zvoki iz narave. Nekateri zvoki nas pomirijo (žuborenje potoka, valovanje morja, ptičje petje), spet drugi nekoliko vznemirijo (grmenje, hrup).

V torek, 22. 4. 2025, smo v Domu Tisje, Črni Potok gostili zvočnega terapevta Žigo Mlakarja Agreža iz podjetja Svetal. Zvočna terapija deluje pozitivno na celotno telo, saj izboljša psihofizično počutje, prinaša sprostitev, umik od trenutnih skrbi, izboljša koncentracijo, pomaga pri boljšemu spancu, boljši povezanosti med seboj in okoljem.

V prostorih delovne terapije se je prijetnim zvokom najrazličnejših glasbil prepustila manjša skupina stanovalcev z željo po sprostitvi, izkušnji nečesa novega. Zvočni terapevt je skušal ustvariti prijetno okolje, namenjeno sprostitvi, poglobitvi vase, izražanju čustev in obujanju spominov. Ob čudovitih zvokih različnih glasbil je bila zvočna terapija nekaj čudovitega, edinstvenega. Prijetno je bilo opazovati mirne izraze stanovalcev, nasmehe na obrazih, trenutke sprostitve in umika od vsakodnevnih skrbi. Takšno pozitivno izkušnjo z zvokom bi moral doživeti vsak izmed nas. Živimo v svetu, ko se vse stvari odvijajo hitro, ves čas hitimo, ne vzamemo pa si časa zase in poglobitev v svojo notranjost.

Hvala gospodu Žigi Mlakarju Agrežu za čudovito izkušnjo zvočne terapije, za vse pozitivne občutke, trenutke sprostitve in čudovite zvoke izpod njegovih rok.

Društvo upokojencev Šmartno pri Litiji

Avtorja člankov: Jože Loc in Milica Medved, koordinatorica Točke za starejše

IZLET DRUŠTVA UPOKOJENCEV ŠMARTNO NA STARO GORO

Članice in člani Društva upokojencev Šmartno pri Litiji smo šli v četrtek, 24. 4. 2025, na naš drugi izlet v letošnjem letu, v Benečijo. Obiskali smo Marijino svetišče na Stari gori/Castelmonte nad Čedadom. Obiskati smo nameravali tudi Rezijo, a se žal ni izšlo po naših načrtih.

Marijino svetišče nad Čedadom je na višini 618 m in je seveda italijansko, a ima velik pomen tudi za Slovence. Tu so v 15. stoletju od-

krili ene prvih zapisov v slovenskem jeziku, ki jih hranijo v knjižnici v Čedadu. Gre za molitvi Oče naš, Zdrava Marija in druge zapise. Sicer pa je pot, ki povezuje Sveto goro nad Solkanom, Marijino Celje nad Kanalom in Staro goro nad Čedadom danes priljubljena romarska pot za Italijane in Slovence, ki živijo ob zahodni meji. Cerkev je dobila današnjo podobo leta 1744. Nad glavnim oltarjem je kip Marije z Jezusom v naročju iz 15. stoletja. Je ena najlepših upodobitev Marije daleč okoli, zato Slovenci ta kip imenujejo tudi Lepa Marija ali Živa Marija.

Romarji na Staro goro prihajajo iz Čedada ali iz doline Nadiže peš, z avtom ali s kolesom. Zlasti slednjim vzpon na goro pobere veliko moči. Mimogrede, Castelmonte je bil lani eden od gorskih ciljev na kolesarski dirki po Italiji, Giro d'Italia. Pod Marijinim svetiščem se nahaja kripta svetega Mihaela nadangela, ki je upodobljen v kipu, kako premaguje zlo/hudiča. V kripti svetega Mihaela je na stenah polno zahval romarjev in obiskovalcev Stare gore Mariji za uslišane prošnje za zdravje in rešitve iz življenjskih stisk. S Stare gore je lep razgled na zahod proti Čedadu in naprej čez furlansko ravnino proti Benetkam. Proti vzhodu pa na Matajur, ki je ena od mejnih gora med Slovenijo in Italijo. Pod Matajurjem so doline reke Idrije/Val Judrio, dolina Nadiže/Val Natisone in Terska dolina/Val Torre. Nekateri k tem dolinam prištevajo tudi dolino Rezijo/Val Resia, vse skupaj pa sestavljajo deželo, ki jo Slovenci imenujemo Benečija. Zlasti poleti je vredno obiskati in raziskati te redko poseljene lepe doline, kjer je ob čistih rekah in drugod polno mirnih kotičkov v neokrnjeni naravi, da si človek odpočije od naglice in pritiskov sodobnega sveta. Po okusnem in obilnem kosilu v znanem gostišču pri Slavki v Podbrezjah smo se domov vrnili v večernih urah z obljubo, da naslednje leto obiščemo še Rezijo.

USTVARJALNA DELAVNICA NA TOČKI ZA STAREJŠE

Na sedežu društva upokojencev, kjer ima svoj prostor tudi svetovalna pisarna Točke za starejše, smo v začetku aprila organizirali delavnico izdelovanja nakita iz polimerne modelirne gline – Fimo mase.

Gospa Veronika, ki ima veliko izkušenj z izdelovanjem nakita iz Fimo mase, se je odzvala vabilu, da nas nauči, kako si lahko sami ustvarimo te izdelke. Na ustvarjalnem druženju nam je pokazala dva načina izdelovanja: tehniko v jeans stilu in tehniko barvanja mase z alkoholnimi tuši. Novo znanje smo z malce strahu pred neznanim počasi udejanjale na masi, ki smo jo večinoma prvič začutile pod prsti. Mentorica nas je sproščeno vodila skozi ustvarjalni proces in z le malo spretnosti in domišljije smo si ustvarile čudovite verižice, prstane, uhane in zapestnice. Udeleženke smo se veselile, da bomo nakit podarile najbližnjim in ga seveda tudi same ponosno nosile.

Novice iz MDI Litija - Šmartno

Avtorja člankov: Bojan Koren in Miro Vidic

PRIZNANJE PODJETJU ZELENI INVAL

Invalidsko podjetje Zeleni inval, ki ga je ustanovilo Medobčinsko društvo invalidov Litija - Šmartno, skrbno opravlja dolžnosti na področju urejanja okolja. To potrjuje tudi priznanje Turističnega društva Litija, ki ga je že tretje leto zapored podelilo Zelenemu invalu.

Priznanje marljivim delavkam in delavcem predstavlja moralno spodbudo za ves vloženi trud. Veseli so in se zanj zahvaljujejo turističnemu društvu in vsem tistim občanom, ki se odgovorno obnašajo in priznavajo, da je naša Litija s cvetočimi koriti na nadvozu in mostu čez reko Savo prijaznejša in lepša za vse nas.

PROJEKT VIP (VKLJUČENI, INFORMIRANI, POVEZANI)

Predstavniki MDI Litija - Šmartno in DU Litija, ki sestavljamo konzorcij projekta VIP, smo na četrtem sestanku 23. 4. 2025 pregledali dosedanje delo in se pogovorili o aktivnostih, ki jih bomo izvedli v prihodnje. V prvem trimesečju smo izdelali logotip in podobo našega konzorcija, spletno stran in Facebook profil ter pričeli s širitvijo mreže uporabnikov storitev. Sestavili smo tudi osnutek načrta – kaj so glavne naloge in prioritete konzorcija. Izdelali smo tudi zgibanko, ki je na voljo v pisarnah obeh društev in vsebuje glavne informacije, ki jih nudi VIP točka.

Nadalje smo na sestanku pregledali, katere aktivnosti bomo pripravili skupaj v okviru VIP vstopne informacijske pisarne. Pisarni delujeta v času uradnih ur pri Medobčinskem društvu invalidov Litija - Šmartno in v prostorih Društva upokojencev Litija, kjer je možno pridobiti informacije glede pravic vseh ranljivih skupin, digitalno pomoč ali informacije javnega značaja.

Na sestanku smo tudi potrdili, da bomo imeli v četrtek, 22. 5. 2025, odprtje VIP točke. Dogodek se bo z nagovorom predstavnikov društev pričel ob 9.30 in se bo nato nadaljeval s predstavitvijo VIP točke in kratkim kulturnim programom. Po uradnem delu se bo odprtje nadaljevalo z druženjem in športnimi aktivnostmi. Prireditev bomo izvedli v prostorih Medobčinskega društva invalidov Litija - Šmartno, zato vas že danes vabimo, da se nam pridružite.

»Aktivnosti sofinancira Ministrstvo za javno upravo v okviru javnega razpisa za razvoj in profesionalizacijo NVO in prostovoljstva 2024.«

Potovanje skozi digitalni svet

Avtorica članka: Milena Mrzel

Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS) nam je, vsem društvom po Sloveniji, v projektu Potovanje skozi digitalni svet zastavila izziv. Ta projekt je izvajala Simbioza v povezavi z ZDUS-om, financiran pa je bil s strani Evropske unije in Ministrstva za digitalno preobrazbo.

Dne 3. in 5. 3. 2025 se nas je v Knjižnici Šmartno zbralo preko 15 udeležencev. Bili smo željni znanja in obnovitve že pridobljenih veščin v zvezi s pametnim telefonom. Polovica udeležencev je prišla s Primskovega. Potekala je deseturna brezplačna delavnica pametnega telefona Od A do Ž, in sicer čisto po šolsko, pa saj smo bili kot učenci pod okriljem simpatične ge. Nine Ž. iz Simbioze. Cilj projekta je pridobivanje in dvig osnovnih in naprednih digitalnih kompetenc, spodbujanje zanimanja za digitalno tehnologijo, njihovo razumevanje ter odgovorno in varno uporabo. Starejšim to omogoča večjo samostojnost, neodvisnost in tudi socialno vključenost v družbo. Vsi radi pogledamo lepe slike, vendar jih moramo znati narediti in poslati svojim prijateljem. Veste, kako na pametnem telefonu označiti svojo krvno skupino in morebitna zdravila, ki se jemljejo? Vse to je lahko dostopno zunanjim uporabnikom, ki ne potrebujejo odklepanja telefona.

Učili smo se vsega, smisel pa je, da znamo varno uporabljati pametni telefon, da znamo čistiti napravo. Vedno znova se pri teh delavnicah poraja ugotovitev, da so tovrstna znanja in veščine potrebni in zaželeni, toda vse v okviru »pametne« uporabe pametnega telefona.

Naši mladi gasilci zopet med najboljšimi v državi

Avtor članka: GZ Šmartno

V soboto, 5. 4. 2025, je v Šolskem centru Velenje potekal 23. državni kviz gasilske mladine, ki ga je organizirala Gasilska zveza Slovenije v sodelovanju z Gasilsko zvezo Šaleške doline.

Na tekmovanju se je pomerilo 110 najboljših ekip iz vse Slovenije, razdeljenih v tri starostne kategorije: pionirji, mladinci in pripravniki. Gasilsko zvezo Šmartno pri Litiji sta zastopali dve ekipi: pionirji iz PGD Kostrevnica in mladinci iz PGD Liberga, ki sta si pravico udeležbe priborili preko regijskega tekmovanja.

Ekipi sta prikazali izjemno znanje in spretnost. Pionirji PGD Kostrevnica so se v svoji kategoriji uvrstili na 6. mesto izmed 38 ekip, mladinci iz PGD Liberga pa so dosegli 7. mesto, prav tako izmed 38 ekip.

Obe ekipi sta z rezultatom pokazali, da se trud in redne vaje obrestujejo. Uvrstitev med najboljšo deseterico ni le rezultat znanja in spretnosti, temveč tudi odraz vztrajnega dela mentorjev ter podpore domačih društev.

Čestitke vsem tekmovalcem in mentorjem za vztrajnost, timski duh in predanost gasilstvu!

Zlati tamburaši

Avtorica članka: Zala Kokalj

Prvi sončni žarki za tamburaše naznanjajo pomlad, pa tudi, da se približuje Festival tamburašev in mandolinistov Slovenije. Letos je potekal 5. 4. v Moravčah.

S pripravami smo seveda začeli že precej prej, v zimskih mesecih, in si pridno utirali poti med notnim gradivom. Pripravili smo tri skladbe: obvezno skladbo *Aldebaran* (Helena Vidic Lesjak), *Sunčane ravni* (Božo Potočnik) in *Valse triste* (Jean Sibelius, prir. Štefan Vidic). Letos so se nam hlače (ali prsti) še posebej tresle, ker nas je čakala nova neznana komisija v sestavi: Gregor Zagorc, Marko Blašković in Kristian Mirnyj. Čeprav gre za ljubiteljsko dejavnost, tamburašem takšna srečanja veliko pomenijo, vzbujajo pa tudi nekaj tekmovalnosti do sebe in preteklih rezultatov. Zato smo med vajami, še posebej pa na odru, dali vse od sebe in si ponovno priigrali **zlato priznanje s pohvalo** za doseženih 94,33 %. Žirija je letos podelila samo eno dodatno priznanje, in sicer za **najboljšo izvedbo obvezne skladbe**, ki je šla v roke šmarskemu orkestru in še dodatno nagradila naš trud v preteklih mesecih. Izjemno smo ponosni, da ravno v Šmartnem že toliko desetletij ohranjamo tamburaško glasbo na tako visokem nivoju in se vpisujemo v vrh slovenskega tamburaštva. Takšni uspehi so vedno potrditev za trenutno ekipo, hkrati pa poklon vsem, ki so šmarsko tamburaško zgodbo pisali pred nami.

Kdor se želi o naših spretnosti prepričati sam, se nam lahko pridruži na koncertu **Fletno poletno v petek, 6. 6. 2025, ob 19. uri v Kulturnem domu Šmartno**. Obljubljamo, da bomo z vsem dobro znanimi tamburaškimi melodijami in pevskimi gosti pričarali popolno uverturo v poletje.

Ste v skrbeh, ker vaš bližnji preveč pije? Vas je strah in sram zaradi tega?
Nihate od obupa do jeze, od občutka krivde do žrtve?
Imate težave z zdravjem? Niste sami.

Družinske skupine Al-Anon

smo anonimna skupnost svojcev oseb z boleznijo alkoholizma. S pomočjo al-anonskega programa si pomagamo pri okrevanju od posledic življenja z zasvojeno osebo ali osebami. Informacije o srečanjih skupin po Sloveniji in preko spleta na Zoomu najdete na https://www.al-anon.si/strani/srecanja.php. Toplo vabljeni!

Anonimni telefon: **041 590 789, 031 744 722, 040 589 877**.

V okviru projekta ST3ER premikamo meje in s konkretnimi orodji podpiramo turistični sektor Srca Slovenije

Avtorica članka: Anamarija Fortuna, Razvojni center Srca Slovenije

V marcu in aprilu smo bili v Razvojnem centru Srca Slovenije v okviru projekta ST3ER še bolj produktivni. Naše aktivnosti so bile usmerjene v organizacijo delavnic, individualnih srečanj z lokalnimi podjetniki in objavo novega razpisa – tokrat za zagonska podjetja turističnega sektorja.

27. 3. smo izvedli spletno delavnico o pomenu spoznavanja strank in poslovnih modelov v turističnem sektorju. **Delavnico s 43 udeleženci je izvedla Anuška Cerovšek Beltram** – uspešna slovenska podjetnica in priznana voditeljica v potovalni in turistični industriji ter soustanoviteljica treh vplivnih blagovnih znamk in podjetij: STA Potovanja (STA Travel Slovenia), Travel Starter in Nomago. Na delavnici, ki nas je vse navdušila, smo razvijali **kompetence za razumevanje in prednostno obravnavanje potreb strank v turizmu**, spoznali praktične metode za zbiranje in analizo informacij o strankah, prepoznavali ključne stične točke za **izboljšanje izkušenj strank ter oblikovanje konkurenčne turistične ponudbe**.

Na začetku aprila pa smo svoje aktivnosti nadaljevali tudi s srečanjem partnerjev projekta ST3ER, kar je ključno za uspešno in učinkovito izveden projekt takšne razsežnosti. Šest parterjev iz petih držav se je sestalo v Kamniku, kjer smo poleg poglobljenega pregleda vseh že opravljenih aktivnosti jasno zastavili tudi vse naslednje, ki so še pred nami. Teh pa ne bo malo.

Ena od njih je tudi uspešno **objavljen Javni razpis za oddajo inovativnih projektov turističnih zagonskih podjetij (start-up)** v okviru pospeševalnika projekta ST3ER. K prijavi inovativnih, digitalnih ter na podatkih temelječih projektov vabimo ambiciozna **zagonska podjetja s področja turizma, ki jih sestavljajo majhne ekipe** od 2 do 10 oseb v partnerskih državah (Slovenija, Španija, Portugalska, Danska in Irska). Javni razpis bo objavljen do 10. 6. zagonska podjetja lahko **pridobijo nepovratna sredstva v višini do 30.000 €**. Prijavljena podjetja morajo izkazovati ambicije za rast, potencial za hitro širitev ter globalne cilje s poudarkom na inovativnih rešitvah izzivov digitalne preobrazbe.

8. 4. smo na Kikštarterju organizirali tudi delavnico **Igrifikacije za deležnike turizma**. Ob mentorstvu svetovno priznanega in izkušenega poslovnega svetovalca **Andrea Abija Awada** smo usvojili nova znanja o prepleteni **soodvisnosti finančnih, družbenih in trajnostih donosov v turizmu**. Delavnice se je udeležilo 22 turističnih ponudnikov in drugih akterjev v turizmu. Udeleženci smo se podrobno seznanili z eno izmed mednarodno priznanih strategij rasti, t. i. strategijo trojnega dna. G. Andre Abi Awad nam je jasno prikazal, da se moramo **za dolgoročno in uspešno poslovno pot v turizmu zavedati, kako pomembno in velikokrat zelo enostavno je implementirati odločitve, ki spodbujajo finančno rast, a prav tako spoštujejo naše okolje in dobrobit ljudi**.

Spremljajte naše družbene kanale in spletno stran, kjer vas bomo redno obveščali o novih vsebinah, delavnicah, izobraževanjih in drugih priložnostih za razvoj in rast turističnega sektorja v Srcu Slovenije. ST3ER projekt podpirajo občine Litija, Šmartno pri Litiji in Kamnik.

S Primskovega na Ptuj in Ptujsko Goro

Avtorica članka: Marinka Vidgaj

V organizaciji Etnološkega društva Jurija Humarja in Krajevne organizacije Rdečega križa Primskovo smo se podali na poučno in družabno pot na Ptuj in Ptujsko Goro.

V soboto, 26. 4. 2025, nas je pot peljala najprej na Ptujski grad. Tam se nam je pridružila naša rojakinja Zvonka, ki z družino že dvajset let živi na Ptuju. V 1. atriju smo si najprej ogledali etnološko zbirko pustnih mask in likov. Dovolili so nam, da smo se lahko oblekli v pravo kurentovo obleko in se fotografirali. Učno pot v gradu smo nadaljevali z ogledom bogatih etnoloških zbirk v 2. in 3. atriju.
Po ogledu zbirk v gradu smo se spustili v mestno jedro. Razdelili smo se v dve skupini. Ena skupina si je ogledala mestni stolp, mino-

ritski samostan in knjižnico, druga pa vinski muzej – Ptujsko klet – z zlatim zakladom, vinom z letnico 1917.

Po dopoldanskem zelo strokovnem in poučnem delu smo si privoščili odlično ptujsko kosilo v gostilni pri Roziki.

Popoldanska pot nas je peljala naprej v romarsko cerkev Marije Zavetnice na Ptujsko Goro. Tam nas je pričakal pater Emil. V baziliki nam je strokovno in zelo poučno predstavil zgodovino Ptujske Gore, zgodovino bazilike in njeno stavbno arhitekturo. Pod njegovim res srčnim vodenjem smo se v tišini s premišljevanjem in nato s skupno pesmijo duhovno obogatili v jubilejnem letu romarji upanja, in to prav na dan pogreba papeža Frančiška.

Našo strokovno in romarsko pot smo obogatili še s kratkim postankom na Trojanah. Polni doživetij, hvaležnosti in lepih vtisov smo se srečno vrnili domov s prevoznikom Rudi Tursom in šoferjem Rudijem.

20. jubilejni Pohod po Jablaniški poti – praznik skupnosti, narave in umetnosti

Avtor članka: Društvo za razvoj podeželja LAZ

V soboto, 5. 4. 2025, se je na sončno pomladno dopoldne v osrčju Jablaniške doline odvijal že 20. tradicionalni Pohod po Jablaniški poti, ki je znova združil ljubitelje narave, pohodnike, domačine in umetnike v edinstvenem doživetju narave, kulture in skupnosti.

Po slikoviti, 16 kilometrov dolgi poti, ki povezuje vasi in razglede Jablaniške doline, se je na cilju v Gradišču pri Litiji zbralo več sto pohodnikov. Tam jih je pričakal bogat kulturni in družabni program, ki ga je povezoval domačinom dobro poznani in priljubljeni Konrad Pižorn – Kondi.

Gostili smo tudi župana Občine Šmartno pri Litiji, Blaža Izlakarja, in podžupana Občine Litija, Borisa Doblekarja. Pozdravila sta pohodnike ter namenila ogromno spodbudnih besed in pohval za dosedanjo predanost pri organizaciji pohoda.

Za glasbeni uvod v praznovanje je poskrbel Orkester harmonikarjev Bučar, ki s svojo mladostno energijo in harmonikarsko tradicijo navdušuje po vsej Sloveniji. Sledil je nastop Ženskega pevskega zbora LAZ, ki je s himno Jablaniške doline še dodatno poudaril pomen lokalne identitete in povezanosti skupnosti.

Osrednji govornik prireditve je bil g. Marko Slapnik, priznani gozdar, turistični vodnik in predan zagovornik trajnostnega turizma, ki je v svojem nagovoru izpostavil pomen tematskih poti za razvoj podeželja, ohranjanje naravne in kulturne dediščine ter krepitev lokalne skupnosti.

Ob tej častitljivi obletnici sta priznanji za 20-letno podporo in sodelovanje na pohodu prejeli PGD Jablanica in Eko kmetija Pr' Kokol, ki s svojim delom pomembno prispevata k uspehu in vzdušju tega dogodka.

Prireditev je bila tudi priložnost za umetniško udejstvovanje – likovni umetnik Jur Samec je skupaj s pohodniki ustvarjal kolektivno umetniško delo, ki bo trajni spomin na letošnji jubilej. Njegova slika *Kobilica II*, polna simbolike in materialne zgodovine kraja, je bila prvič razstavljena prav na Domačiji spominov, kjer je tudi nastajala. Ob njem so dogajanje popestrili tudi umetniki Društva LILA iz Litije, ki so s svojimi deli ujeli posebne trenutke pokrajine Jablanice, življenja domačinov in pristna doživetja pohodnikov. Njihov ustvarjalni pogled je še dodatno obogatil vizualno pripoved tega edinstvenega dne.

Posebna zahvala gre vsem domačinom, ki so z odprtimi vrati, nasmehi, domačimi dobrotami in srčnostjo znova pokazali, da je Jablaniška dolina več kot le lepa pokrajina – je kraj povezanih ljudi in toplih zgodb.

Pohod po Jablaniški poti ni le hoja – je doživetje, ki povezuje umetnost in naravo, ljudi in tradicijo. In prav v tem duhu se veselimo prihodnjih 20 let te čudovite skupne poti.

Zahvaljujemo se tudi vsem podjetjem in zasebnim donatorjem za prispevek v mozaik jubilejnega pohoda; KGZ Litija, z. o. o., Avtoprevozništvo Verbe, d. o. o., KSP Litija, d. o. o., Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije, TERCA, d. o. o. – PE Litija, Frizerstvo Meta, Marjetka Groboljšek, s. p., JUB, d. o. o., SŽ – Potniški promet, d. o. o., Geni in Roman Ciglar, Tatjana Dolšek, Slavi Kadunc, Nada Jerin, Mlinotest, d. d., DM Drogerie Markt, d. o. o.

Hvala vsem pohodnikom, ki ste soustvarili in s svojo prisotnostjo oblikovali jubilejni 20. Pohod po Jablaniški poti. Želimo, da se prihodnje leto ponovno srečamo v neokrnjeni naravi Jablaniške doline.

Srečanje prijateljev Kamplovega hriba – pohod z namenom

Avtor članka: delovni odborček

Vsako leto, že trinajsto zapored, se na velikonočni ponedeljek ob 13. uri vaščani in prijatelji od vsepovsod zberejo na vrhu Kamplovega hriba. Pohod, ki je že postal lepa tradicija, nas ne le povezuje, temveč ogreje tudi srca – saj je vsakokrat namenjen dobremu namenu.

V preteklosti so se s prostovoljnimi prispevki zbirala sredstva za nakup defibrilatorja, otroški pevski zborček, šolska igrala, za mlade gasilce, za izlete najmlajših. Letos pa bo izkupiček namenjen prav posebnemu projektu – razvoju **Škratkove poti**, ki jo ustvarjajo mlade mamice. Pot že in še bo mladim družinicam ob poti ponujala zanimiva presenečenja, da so koraki najmlajših do vrha hriba še lažji in bolj igrivi.

Za organizacijo tradicionalnih pohodov že vsa leta skrbijo domačinke. Stalna ekipa petih pridnih žensk, na čelu s pobudnico **Viko Marn**, ki tudi poskrbi, da na vrhu vedno diši po domači enolončnici. Ostale z veseljem spečejo domače dobrote in seveda tudi fantje priskočijo na pomoč – poskrbijo za prevoz miz in pijače. S skupnimi močmi in prijatelji, ki na ta ponedeljkov dan obiščejo najvišji hrib v naši občini, se ustvari res prijetno vzdušje.

Hvala vsem, ki nas vsako leto obiščete in s svojo prisotnostjo podpirate našo skupnost in vaško dobrodelnost. Čez eno leto ponovno lepo vabljeni na 14. pohod.

Velikonočni ponedeljek na Primskovem

Avtor članka: Etnološko društvo Jurija Humarja

Velikonočni ponedeljek je že po tradiciji namenjen druženju, srečevanju, obiskom sorodnikov in prijateljev, prireditvam s tradicionalnimi dogodki, predvsem blagoslovi motorjev in motoristov in drugih vozil, ter igranju in tekmovanju v velikonočnih igrah, navadah, šegah.

Tudi letos je bilo pod primskovško lipo in v krogu znotraj Tabora zelo živahno, prav prijetno praznično. Etnološko društvo Jurija Humarja je v sodelovanju z Župnijo Primskovo organiziralo že tradicionalni dogodek Blagoslov motorjev in motoristov in tekmovanje v sekanju pirhov.

Na Primskovo se je k blagoslovu pripeljalo več kot 140 motoristov s prošnjo za božje varstvo ter srečno in varno vožnjo. Blagoslov je opravil župnik dr. Roman Globokar in se po skupnem blagoslovu posvetil še vsakemu motoristu posebej. Počaščeni smo bili, da sta dogodek na Primskovem obiskala tudi župan občine g. Blaž Izlakar in podžupan g. Darko Vidic.

Sledilo je zbiranje prijav za tekmovanje v sekanu pirhov, ki je potekalo pod primskovško lipo v petih kategorijah. Vsako skupino sta skozi tekmovanje vodila dva sodnika po naprej pripravljenih pravilih. Veselje in zagnanost med tekmovalci sta se stopnjevala v vseh skupinah. Priti do stopničk je bila želja vseh 86 tekmovalcev. A le trije najboljši v vsaki skupini so osvojili bogate nagrade in medalje. Največ nagrajenih mest so letos osvojili Primskovčani, sledili so nagrajenci iz Velikega Gabra, Kostrevnice, Liberge in Javorja.

Dogodku na Primskovem so se pridružili tudi pohodniki, ki na ta praznik v organizaciji Zavoda Levstikova pot opravijo pohod po Humarjevi poti.

Med prireditvijo je med navzoče prišla žalostna vest, da je umrl papež Frančišek. Za nekaj minut smo prekinili z delom in se poklonili papežu Frančišku z molitvijo, ki jo je vodil župnik dr. Roman Globokar.

Etnološko društvo se iskreno zahvaljuje vsem donatorjem in vsem tistim, ki so prispevali praktične nagrade. Z donacijami so nas podprli: Peskokop Kepa, d. o. o., Matej Adamlje, s. p., Jože Adamlje, s. p., Ecoplin kontrola, d. o. o., Avtoelektrika Piler Andrej Vidgaj, s. p., Elmegra, d. o. o., Storitve Dragar, Larti, d. o. o. Nagrade so prispevali: Zvonka Praznik, Larti, d. o. o, Ekološka kmetija Kordiš, Eko kmetija Vodnjov, Zidograd Damjan Smrekar, s. p., Trgograd, d. o. o., Herz, d. o. o.

Iskreno zahvalo za pomoč in sodelovanje izrekamo domačemu društvu PGD Primskovo in hvala tudi g. Urošu Poglajnu, ki je poskrbel, da nismo bili lačni. Zahvaljujemo se tudi Občini Šmartno pri Litiji za podporo in spodbudo.

Lep praznični velikonočni ponedeljek, s soncem obsijan vrh Primskove gore, prijazni nasmehi, objemi, stiski rok so navduševali vse in vsakega posebej, obiskovalce, tekmovalce in organizatorje. Lepi spomini pa ostanejo in vabijo.

Za Etnološko društvo Jurija Humarja je letošnje leto jubilejno – 10 let delovanja društva in 10 let snovanja Rastoče knjige Primskovo. V tem letu bomo v maju pripravili dneve odprtih vrat, osrednjo svečanost pa v oktobru na Humarjevo nedeljo.

Velik uspeh mladincev M20 RD Herz Šmartno – 2. mesto in napredovanje v 1. ligo

Avtor članka: Ernest Mrzel, RD Herz Šmartno

Mladinska selekcija M20 Rokometnega društva Herz Šmartno je v sezoni 2024/2025 v 2. slovenski rokometni ligi mladincev pokazala izjemne predstave. V končni razvrstitvi od 1. do 6. mesta so s sedmimi zmagami in le enim porazom osvojili odlično 2. mesto ter si s tem v prihodnji sezoni zagotovili napredovanje v 1. slovensko mladinsko rokometno ligo.

Za izjemen dosežek so naši fantje prejeli tudi **srebrne medalje**, ki so priznanje za njihovo borbenost, ekipni duh in vztrajnost skozi celotno sezono.

Iskrene čestitke ekipi, trenerju in vsem, ki so prispevali k temu velikemu uspehu!

Člani RD Herz Šmartno pred zaključkom sezone

Članska ekipa Rokometnega društva Herz Šmartno v 1. B slovenski rokometni ligi nadaljuje z dobrimi predstavami. V zadnjih krogih so na domačem parketu premagali RK Črnomelj (33 : 31) in RK Dobova (33 : 29), medtem ko so v gosteh proti vodilni ekipi RK Frankstahl Radovljica izgubili za vsega zadetek (36 : 37). Ob tem so zanesljivo slavili še proti RK Grosuplje (36 : 26).

Po 24. krogih ekipa zaseda odlično 5. mesto na lestvici, sezona pa še ni končana – do zaključka tekmovanja jih čakata še dve tekmi: domači obračun s ŠRD Škofljica (16. 5. 2025) in gostovanje pri RD Butan plin Izola (24. 5. 2025).

Igralci in strokovno vodstvo ostajajo osredotočeni na zaključek sezone in bodo tudi v zadnjih tekmah iskali nove točke in potrditev odličnega dela v letošnjem prvenstvu. Čestitke celotni ekipi za dosežene rezultate in srečno na zaključku sezone!

Rezultati preteklih tekem članske ekipe RD Herz Šmartno:		
29. 3. 2025, 21. krog	RD HERZ ŠMARTNO : RK ČRNOMELJ	**33** : 31
4. 4. 2025, 23. krog	RD HERZ ŠMARTNO : RK DOBOVA	**33** : 29
12. 4. 2025, 22. krog	RK FRANK. RADOVLJICA : RD HERZ ŠMARTNO	37 : **36**
25. 4. 2025, 24. krog	RK GROSUPLJE : RD HERZ ŠMARTNO	26 : **36**

Uspešen nastop rokometašev RD Herz Šmartno na mednarodnem turnirju YMP 2025 v Rovinju

Rokometne selekcije RD Herz Šmartno M15 in M17 so aprila uspešno nastopile na mednarodnem turnirju Youth Movement Power (YMP) 2025 v Rovinju. Selekciji sta iz tekme v tekmo rasli ter navdušili z borbenostjo in ekipnim duhom. Ekipa M15 je v močni konkurenci osvojila 14. mesto, kadeti M17 pa so z odločno igro dosegli izjemno 3. mesto in osvojili bronasto medaljo. Fantje so pokazali veliko srčnosti, vztrajnosti in ekipne povezanosti, kar jim je prineslo lep mednarodni uspeh. Ponosni smo na vse, kar so prikazali na igrišču. Čestitke vsem igralcem in trenerjem za odlično predstavo in rezultat!

Vabljeni na Dan rokometa in odprtje prenovljenega igrišča pri OŠ Šmartno pri Litiji

Občina Šmartno pri Litiji in Rokometno društvo Herz Šmartno z veseljem vabita vse ljubitelje športa, učence, starše in krajane, da se pridružijo praznovanju Dneva rokometa ter uradnemu odprtju prenovljenega igrišča pri Osnovni šoli Šmartno pri Litiji. Dogodek bo obeležen s športnimi aktivnostmi, rokometnimi tekmami, druženjem in prijetnim programom za vse generacije. Ob tej priložnosti bo tudi slovesno odprtje sodobno prenovljenega igrišča, ki bo služilo tako učencem šole kot tudi širši skupnosti. Za pijačo, jedačo in številne druge aktivnosti bo seveda poskrbljeno, zato vabljeni, da dan preživite v sproščenem in športnem vzdušju! Vse informacije glede datuma prireditve in ostalih podrobnosti boste našli na naši Facebook in Instagram strani.

»Borimo se za Šmartno!«

Gal Hauptman navdušuje tudi v letošnji sezoni

Avtor članka: AMD Šentvid

Domači motokrosist in enduro voznik Gal Hauptman tudi letos niza odlične rezultate tako doma kot v tujini. Nastopa v slovenskem cross country prvenstvu, italijanskem enduro prvenstvu ter prvič tudi v evropskem enduro prvenstvu, kar sezono naredi še toliko bolj razgibano in zahtevno.

Konec marca in v začetku aprila se je udeležil dveh evropskih dirk na Portugalskem. Prva preizkušnja v kraju Santiago do Cacém na mivkasti podlagi, ki mu ni najbolj domača, je bila zanj pravi izziv, a se je kljub temu z dvema četrtima mestoma odlično odrezal. Druga dirka v 500 kilometrov oddaljenem kraju Fafe je potekala na bolj znani, trši podlagi. Tam se je v soboto zavihtel na zmagovalni oder s tretjim mestom, v nedeljo pa znova končal tik pod stopničkami, na četrtem mestu. Naslednja evropska preizkušnja ga čaka julija na Madžarskem. V slovenskem prvenstvu ostaja neporažen in trenutno vodi v skupnem seštevku.

Na koncu se iskreno zahvaljuje vsem navijačem za podporo in navijanje. Posebna zahvala pa gre sponzorjem, še posebej iz domače okolice, ki pripomorejo, da lahko nastopa na tako visokem nivoju: HERZ, d. o. o., Avtoservis Soklič, d. o. o., Ostrešje, d. o. o., SEDO 1, d. o. o., Peskokop Kepa, d. o. o., Občina Šmartno pri Litiji, Larti, d. o. o., Akrapovič, d. o. o. Hvala vsem še enkrat!

Štipendija, praksa, služba? Morda vse v enem?

Pripravila: Ana Pušnik Prelogar

V podjetju Kopit se zavedamo, da so mladi ključ do prihodnosti, razvoja lokalnega gospodarstva in družbenega okolja, zato si prizadevamo ustvarjati priložnosti za njihov razvoj ter jim pomagati pri pridobivanju znanj in izkušenj, ki jih bodo potrebovali na svoji poklicni poti.

Mladim ponujamo različne možnosti in priložnosti sodelovanja. V prvi vrsti naš štipendijski program omogoča podporo zainteresiranim dijakom in študentom strojnih smeri, ki želijo razvijati svoje veščine na področjih povezanih z našo dejavnostjo. Vsako leto tako razpišemo več štipendij, ki ne zagotavljajo le finančne pomoči, temveč tudi priložnost za dolgoročno sodelovanje z našim podjetjem, kar velja tudi letos.

Že vrsto let sodelujemo tudi s srednjimi šolami in mladim vsako leto omogočamo opravljanje praktičnega usposabljanja z delom. Na ta način jim nudimo vpogled v realno delovno okolje, obenem pa predajamo znanje, ki jim bo koristilo na njihovi poklicni poti. Poleg tega ponujamo tudi študentsko delo, ki mladim tekom šolanja omogoča pridobivanje delovnih izkušenj.

Z veseljem se odzivamo tudi na vsa povabila osnovnih šol iz lokalnega okolja, v sodelovanju s katerimi, na najrazličnejše načine, mladim odpiramo pogled v svet strojništva in mehanske obdelave kovin.

Naš kolektiv je mlad, dinamičen in odprt za nove ideje, kar ustvarja prijetno delovno okolje, še posebej za mlade, ki vstopajo na trg dela. Trdno verjamemo, da je stalno učenje ključ do uspeha, zato tudi kasneje zaposlenim omogočamo podporo pri nadaljnjem izobraževanju ob delu.

Vrata podjetja so pri nas vedno odprta za mlade – tako za tiste, ki želijo pridobiti dragocene izkušnje in soustvarjati našo prihodnost, kot tudi za tiste, ki se želijo le seznaniti z zaposlitvenimi možnostmi v lokalnem okolju.

Kopitov'c iz prve roke: Štipendist Erik

Štipendija mladim olajša šolanje, hkrati pa jim omogoča pridobivanje dragocenih izkušenj. Štipendist podjetja Kopit, Erik, z nami deli, kako mu ta podpora pomaga pri študiju, kaj mu pomeni zagotovljena zaposlitev in katere prednosti vidi v sodelovanju s podjetjem.

Kaj ti pomeni štipendija in kako ti pomaga med šolanjem?
Štipendija mi pomeni lažje opravljanje šolanja ter dodatno motivacijo pri učenju predmetov, povezanih z delovnim mestom, za katerega sem štipendiran. Prav tako mi pomaga pri lažji odločitvi, katerim smerem bom posvetil več pozornosti. Med šolanjem pridobivam tudi praktična znanja preko dela v podjetju, kar mi zelo koristi, saj lažje utrjujem snov predmetov, povezanih z delom, ki ga opravljam. Ob koncu šolanja pa imam zagotovljeno zaposlitev, kar je velika prednost.

Kako pomembno se ti zdi, da imaš zagotovljeno službo po koncu študija?
Seveda, veliko mi pomeni, da že vnaprej vem, kje se bom po koncu študija zaposlil. Moj cilj ni le dokončati študij, temveč tudi čim bolje izkoristiti čas za pridobivanje znanja, ki mi bo dejansko koristilo na delovnem mestu.

Katere so po tvojem mnenju največje prednosti štipendiranja?
Največja prednost je zagotovo finančna podpora, saj mi mesečna štipendija omogoča lažje šolanje in mi ni treba opravljati dodatnega dela v popoldanskih urah. Poleg tega bolje spoznam podjetje in lahko skozi leta opazujem, kako se razvija. Ob tem se tudi sam veliko naučim in pridobljeno znanje iz podjetja uporabim pri študiju, kar mi pomaga pri uspešnem zaključku izobraževanja.

Kako doživljaš delo v Kopitu? Kaj ti je pri njem najbolj všeč?
Delo v podjetju Kopit mi je zelo všeč, saj se nenehno učim novih stvari. Če česa ne razumem, lahko vedno vprašam sodelavce, ki mi z veseljem priskočijo na pomoč. Delovno okolje je urejeno in prijetno – vedno so na voljo voda, sadje in avtomati.

Moje delo je bilo do zdaj raznoliko; nisem bil le za strojem in izdeloval kosov, temveč sem nekaj časa preživel tudi v skladišču ter spoznaval tamkajšnje delovne procese. Najbolj mi je všeč, da se podjetje nenehno razvija. Odkar sem štipendist, so se zgodile številne pozitivne spremembe, na primer nova jedilnica in nova proizvodna hala. To mi daje dodatno motivacijo, saj vem, da me v prihodnosti čakajo novi izzivi, ki jih bom lahko reševal.

Zadovoljen sem tudi z odnosom podjetja do štipendistov – so prilagodljivi, vse morebitne nejasnosti so mi podrobno pojasnili in dali dovolj časa za razmislek. Prav tako so upoštevali moje želje ter mi omogočili nadaljnje šolanje.

Odgovarjal: Erik Hauptman

Razpisane so štipendije za šol. leto 2025/2026

Za koga se razpisujejo? Za dijake 4. ali 5. stopnje izobraževanja strojne smeri

Koliko štipendij je razpisanih? Razpisane so kar 3 štipendije!

Kako oddaš prijavo? Svoj življenjepis s predstavitvijo pošlješ na e-mail info@kopit.si najkasneje do 15.7.2025.

V Domu Tisje znova pedikura – za stanovalce, zaposlene in vse, ki si želijo nege stopal

Avtorica članka: Frančiška Pinoza, namestnica direktorice za ZDO

V Domu Tisje poskrbimo, da se pri nas ljudje počutimo prijetno in domače, tako stanovalci kot zaposleni. Z veseljem sporočamo, da smo razširili našo ponudbo storitev in uvedli pedikuro.

Dve sodelavki sta uspešno opravili izobraževanje, tako zdaj z znanjem in toplino skrbita za nego stopal. Storitev je najprej namenjena stanovalcem in stanovalkam, saj vemo, kako pomembna je dobra nega nog, sploh v zrelih letih. Dobrodošli pa so tudi zaposleni in vsi zunanji zainteresirani, ki si želijo malo razvajanja.

Anekdota iz doma

Gospa Marija, ena izmed stanovalk, je po prvem tretmaju z nasmehom rekla: *»Zdaj imam pa noge kot mladenka! Če bi vedela, da bo tako prijetno, bi prišla že prej.«* In res – smeh, sproščen pogovor in skrbna nega so tisto, kar naredi obisk pedikure nekaj posebnega. Vse poteka v domačem in prijetnem okolju, s poudarkom na udobju in osebnem pristopu.

Verjamemo, da bo nova storitev pripomogla k večjemu zadovoljstvu, boljšemu počutju in zdravju vseh, ki se bodo odločili za obisk. Vabljeni, da nas kontaktirate za več informacij ali rezervacijo termina na recepciji Doma Tisje – Črni Potok 01 890 01 00, Enota Litija 059 334 999.

15. Dan jagod in špargljev na Bregu pri Litiji

Avtor članka: Društvo za razvoj podeželja LAZ

Kaj je lepšega kot uživati majske sončne dni na prostem? Uživati jih ob imenitni kulinariki iz sestavin iz domačega okolja, ki prepričajo še tako zahtevne gurmane.

Čudovita vasica Breg pri Litiji, ki se nahaja ob poti malo naprej od Litije proti Zagorju, je že dolgo znana po svoji pridelavi izjemno okusnih jagod in špargljev. Ob reki Savi jagode in šparglji dobro uspevajo. V ta namen Društvo za razvoj podeželja LAZ vsako leto v maju organizira dogodek **Dan jagod in špargljev**. Obiskovalci tako lahko vsako leto poskusijo kakšno novo jed iz špargljev ali se posladkajo ob jagodnih sladicah.

15. Dan jagod in špargljev bo v **nedeljo, 25. 5. 2025, od 10.00** naprej na travniku pri gasilskem domu na Bregu pri Litiji (Tenetiše 2, 1270 Litija).
Organizator, Društvo za razvoj podeželja LAZ, in ponudniki na dogodku bodo poskrbeli za pestro dogajanje skozi celoten dan. Poleg pokušine raznovrstnih špargljevih jedi in jagodnih sladic izpod rok domačih gospodinj se boste obiskovalci lahko sprehodili ob stojnicah različnih rokodelcev, ki bodo popestrili ponudbo na dogodku ter vas povabili k ustvarjanju unikatnih izdelkov. Zanimiva za obisk bo tudi sosednja domačija Paternoster.

Obiskovalci prireditve si boste v gasilskem domu lahko ogledali tudi stalno Zbirko savskih prodnikov in zbirko naše ptice. Najmlajši pa boste imeli prostor za igro na igrišču poleg gasilskega doma.

Vabljeni na kulinarično doživetje v naravi – **v nedeljo, 25. 5. 2025**.

Več informacij: www.laz.si, drustvo.laz@gmail.com, 051 312 739 (Mojca) ali 030 285 823 (Barbara). Spremljajte nas na FB-strani: Drustvo Laz.

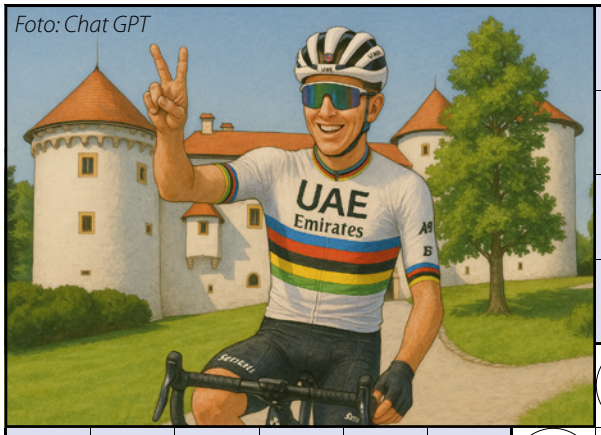

Foto: Chat GPT

SESTAVIL: RAJKO ORIŠHA

BIKOBOREC, KI ZADA BIKU SMRTNI SUNEK | ZMANJŠANJE TEŽE ALI PROSTORNINE SNOVI | MANJŠI KOS BLAGA ZA BRISANJE NOSU | PLAST, NASLAGA | PROSTOR ZA ORGLE IN PEVSKI ZBOR V CERKVI | INDIJ | SREDNJEVEŠKI NIŽJI PLEMIŠKI NASLOV | DEL POSTELJNEGA PERILA | NEKDANJI TURŠKI DAVEK, TUDI OSEBA, KI HARA

NASELJE JV OD RADENCEV (dve besedi)

ŽENSKO IME, OBLIKA IMENA POLONA

DEL MARIBORA / HRV. KOŠARKAR, ŽAN | VEČJI OGNOJEK, TVOR / KOPANJE

ZAPOR, AREST, JEČA / SISTEM CEVI ZA VODO

REVIJA 5D KRIŽANKE (5,06) | PRIKAZEN, PRIVID, DOZDEVEK, SLEPILO | PLAN DELA, NAČRT POSLOVANJA | PREBIVALIŠČE MRTVIH | KDOR TROBI, NA TROBO ALI TROBENTO (REDKO) | POSLEDICA IZGUBE RAVNOTEŽJA | KDOR SE REDNO VOZI NA DELO / SLIKA, KIP

DORASEL MLAD MOŠKI, KI ŠE NI POROČEN | SVOD, ARKADA / OTOK ČAROVNICE KIRKE | PRAVOSLAVNI DUHOVNIK / PODIRANJE ZEMLJE | SLOVEN. TV VODITELJICA, META | SKRIVNOST (KNJIŽ.) | AMERIŠKI KOŠARKAR, SHAQUEILLE

ŽELATINA IZ MORSKIH ALG | TLA / VIKTOR ORBAN | SLO. PEVEC PESTNER / BOS. PEVEC VAREŠANOVIĆ

CIVILIST MED VOJNO (ZASTARELO) | ZBIRALNIK VODE / INDIJ. ZVEZNA DRŽAVA

TONE NOVAK | KRAJ PRI ILIRSKI BISTRICI / ENAKI ČRKI | PRAZNOV. OSEBNEGA PRAZNIKA / LUKA NIŽETIĆ

SREDSTVO ZA ODVAJANJE, NPR. RICINOVO OLJE | USEDLINA, SEDIMENT

PROSTOR, KJER SE DELA Z MAVCEM | ČLAN ALI PRIVRŽENEC RADIKALNE STRANKE, RADIKALEC

VABILO

Dan odprtih vrat
Etnološkega društva Jurija Humarja,
Primskovo, nedelja, 25. maj 2025, ob 14. uri

Namen dogodka je predstaviti 10-letno delovanje etnološkega društva in sočasno tudi desetletje snovanja Rastoče knjige Primskovo.

Osrednji dogodek dneva bo krajša slovesnost ob 14. uri v Miklavževi dvorani na Primskovem.

S pozdravnim nagovorom nas bo počastil dr. Boštjan Žekš, član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Veselimo se srečanja z vami v Taboru pod primskovško lipo!

Upravni odbor društva

Dogodek pripravljamo s podporo Občine Šmartno pri Litiji in Knjižnice Litija.

Zapel je zvon,
tebi v slovo . . .
polno bolečin,
ostaja spomin,
ostaja praznina,
molk in tišina.

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

STANISLAV ERJAVEC

21. 9. 1940–15. 4. 2025
iz Šmartnega pri Litiji.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in sovaščanom za izrečeno sožalje ter sveče.

Posebna zahvala Andreju Jerantu, pogrebcem ter pevcem za odpete žalostinke. Za pomoč v času njegove bolezni se najlepše zahvaljujemo patronažni sestri gospe Sandri Ostrež za vso skrb in podporo. Hvala tudi župniku Janezu Ferležu za lep cerkveni obred.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

Vsak človek je zase svet,
čuden, svetal in lep,
kot zvezda na nebu ...
(T. Pavček)

ZAHVALA

PETER VODENIK

31. 7. 1932–27. 3. 2025

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in pradeda se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Vaša prisotnost in besede tolažbe so nam bile v neprecenljivo oporo.

Zahvaljujemo se g. župniku Marku Mrlaku, Moškemu pevskemu zboru Polšnik, g. Antonu Lokarju, g. Gašperju Namestniku ter pogrebni službi za lepo izveden obred slovesa.

Hvala tudi osebju Doma Tisje za skrbno nego in podporo.

Vsem iskrena hvala, da ste z nami ohranili spomin na našega dragega.

Vsi njegovi

Težko je pozabiti človeka,
ki ti je bil drag,
še težje je izgubiti ga za vedno,
a najtežje je naučiti se živeti brez njega.

ZAHVALA

Zapustila nas je naša draga mami, babi in tašča

MARIJA GROŠIČAR

26. 10. 1950–31. 3. 2025.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem, njenim bivšim sodelavkam Litijske mesarije, KS Breg - Tenetiše in znancem za iskren stisk roke, tolažilne besede, objeme, darovano cvetje, sveče in darove. Hvala gospodu kaplanu, pogrebni službi, pevcem, govornici in izvajalcu Tišine. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: hči Mateja in sin Marko z družinama

Življenje celo si garal,
za družino, vikend in dom vse si dal.
Sedaj le sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil dragi ata

STANE TOMAŽIČ

23. 10. 1941–2. 4. 2025

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za cvetje, sveče, besede tolažbe in darovane svete maše. Vsi domači se še posebej zahvaljujemo osebju Doma Tisje za vso nego in skrb med njegovim bivanjem v domu.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a na tebe draga mama
spomin bo večno ostal!

ZAHVALA

V 97. letu se je od nas poslovila draga mama

LJUDMILA BAJC

iz Gradiških Laz,
23. 11. 1928–18. 4. 2025.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnjo pot. Hvala gospodu župniku, pevcem, pogrebni službi in posebna zahvala Tonetu Hauptmanu za vse nasvete in pomoč.

Vsi njeni

Srednjeveški dvor na Slatni

Avtor članka: dr. Jernej Kotar

Iz pisnih zgodovinskih virov je že dolgo znano, da je na Slatni v srednjem veku stal dvor, predhodnik poznejšega dvorca. Stroka mu je namenila zelo malo pozornosti, zato tudi nikoli ni zares problematizirala vprašanja njegove lokacije. Zadovoljila se je z najenostavnejšo razlago, po kateri ga je treba iskati na mestu novoveškega dvorca. Vprašanje si zagotovo zasluži podrobnejšo obravnavo.

Preden se posvetimo vprašanju lokacije dvora, si poglejmo, kaj o njem povedo arhivski viri in literatura. Prvi je o njem pisal Janez Vajkard Valvasor (1641–1693) v *Slavi vojvodine Kranjske* (1689). Brez prave opore v virih, kot je sam priznal, naj bi ga že v prvi polovici 15. stoletja posedovali Slatneški. Nadalje navaja, da naj bi bilo ženi gospoda Maringa Slatneškega, s katero naj bi se poročil leta 1411, ime *Sreberna*. To naj bi se odlično ujemalo z moževim priimkom, ki ga je razlagal iz korena *zlat*. O Slatenskih je vedel povedati še, da so izumrli leta 1436. Od kod je polihistor črpal podatke, ni znano, toda ohranjeni zgodovinski viri jih ne potrjujejo. Po Valvasorjevih besedah sta dvor v 16. stoletju posedovala zakonca Ehrenreich Pelzhofer in Elizabeta Raumschüssl, kot zadnje lastnike pa omenja Wazenberge, ki naj bi staro stavbo popolnoma porušili in namesto nje zgradili novi dvorec.

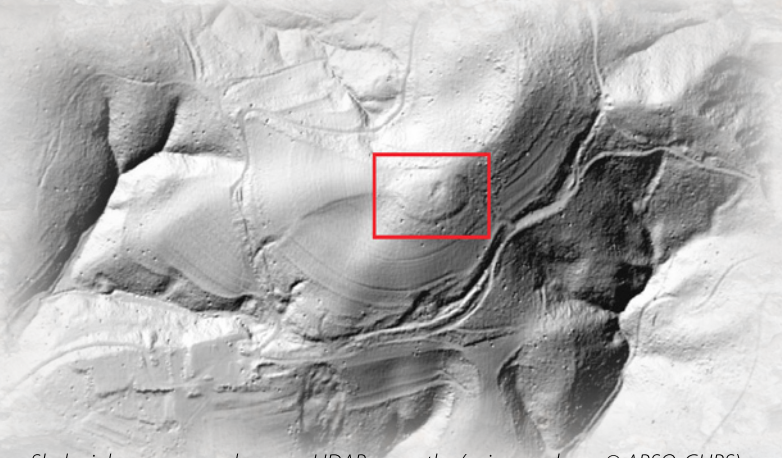

Sledovi domnevnega dvora na LIDAR posnetku (zajem zaslona, © ARSO, GURS)

Precej bolj jasno sliko si ustvarimo z uporabo arhivskih virov. Srednjeveški dvor na Slatni je v srednjem veku izpričan le trikrat. Prvič ga zasledimo leta 1436 v fevdni knjigi Friderika II. grofa Celjskega (1379–1454) za grofijo Ortenburg. Tedaj je dvor skupaj s še nekaj druge posesti prejel v fevd Jurij Lihtenberški, ki ga je brez dvoma imel že pred tem. Naslednjič je omenjen natanko dve desetletji pozneje v fevdni knjigi zadnjega celjskega grofa Ulrika II. (1406–1456) za grofijo Ortenburg. V njej kot novi imetnik dvora nastopa Konrad, sin pokojnega Jurija Lihtenberškega. Po tragičnem izumrtju Celjskih novembra 1456 je njihove posesti podedoval cesar Friderik III., pripadnik rodbine Habsburžanov. Ta je dal že naslednje leto sestaviti novo fevdno knjigo, v kateri je slatenski dvor še zadnjič izpričan.

Kaj torej lahko zaključimo na podlagi virov? Časa nastanka dvora ne moremo ugotoviti, utemeljeno pa smemo domnevati, da je obstajal že v obdobju grofov Ortenburških. Po smrti zadnjega Ortenburžana aprila 1418 so večino njegovih posesti leta 1420 podedovali grofje Celjski in tako je v njihove roke prišla tudi Slatna. Od kdaj so jo imeli v fevdu Lihtenberški, se izmika našim spoznavnim zmožnostim. Morda so jo prejeli že od Ortenburžanov in tako vsaj nekoliko omilili prostorsko stisko na matičnem gradu Lihtenberk.

Za konec nam ostaja še odgovor na začetku zastavljeno vprašanje: kje je stal slatenski dvor? Rezultati svetlobnega zaznavanja in merjenja zemeljskega površja, znanega kot LIDAR, so na nepremičnini s parcelno številko 349/2, katastrska občina 1847 – Šmartno, pokazali sledove manjše pravokotne stavbe, obdane z obrambnim jarkom. Da gre za zelo obetavno lokacijo, s katere je mogoče nadzorovati šmarsko kotlino in del Jablaniške doline, je potrdil tudi terenski ogled. Dokončen odgovor bi seveda dale le natančnejše arheološke raziskave, toda zdi se, da je slatenski dvor vendarle stal vrh vzpetine nad poznejšim dvorcem. Ta teorija pa ne nazadnje tudi ni v nasprotju z Valvasorjevim pisanjem.

Pogled na vzpetino, na kateri je domnevno stal slatenski dvor (foto: Jernej Kotar)